Azg
Ազգ
29 ԱՊՐԻԼ 1995. ՇԱԲԱԹ # 79 (833)

Նավթամուղը Վրաստանո՞վ

«Խաբար սերվիս» գործակալությունը, վկայակոչելով Ադրբեջանի Պետական նավթային ընկերության ղեկավարությանը մոտ կանգնած աղբյուրները, հաղորդում է, որ որոշվել է արտախսնյան նավթամուղի երթուղին: Նավթամուղը Վրաստանի տարածքով կհասնի Թուրքիա, որտեղից էլ Միջերկրական ծով: Այդ մասին տեղեկությունը կհրապարակվի մայիսին, Բաքվում բացվելիք «Նավթագազ 95» միջազգային ցուցահանդեսի նախաբեմին: ՆՏ

Հունահռոմեական ոճի ըմբիշ Արմեն Նազարյանը՝ Եվրոպայի չեմպիոն

Ֆրանսիայի Բեզանսոն քաղաքում ավարտվեց հունահռոմեական ըմբշամարտի եվրոպայի առաջնությունը: 52 կգ հռչային կարգում աշխարհամասի չեմպիոնի ոսկե մեդալը նվաճեց Հայաստանի ներկայացուցիչ Արմեն Նազարյանը: Ուշագրավ է, որ եզրափակիչում նա մրցակիցն էր Հայաստանի նախկին անվանի ըմբիշներից մեկը՝ Ալֆրեդ Տեր Սկրտչյանը, որը հանդես է գալիս Գերմանիայի դրոշի ներքո: Հայ երկու ըմբիշների համառ մրցակցությունում հաջողությունն ուղեկցեց Արմեն Նազարյանին: Տես # էջ 7

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Բուլղարիայի խորհրդարանը ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը

Անցյալ հինգշաբթի օրը, ապրիլի 20-ին, Բուլղարիայի խորհրդարանը 142 ձայնով ընդունեց հատուկ հռչակագիր, որով ճանաչեց Հայկական ցեղասպանության մարտիրոսների հիշատակին: Խորհրդարանի նախագահ ընտրված է խորհրդարանի կողմից ընդունված պատմական հայտարարությունը ցեղասպանության մասին, մինչ բուլղարական հեռուստատեսությունն ուղիղ եթեր էր տրամադրում նիստը: Հայտարարության մեջ կարդում ենք. «Ապրիլի 24-ին 80 տարի անցած կլինի Օսմանյան կայսրության մեջ ապրող հայ ազգաբնակչության դեմ գործված ցեղասպանության բարբարոսական ոճրից: Ավելի քան մեկ միլիոն հայերի ողբերգական եւ անմիտ մահն առաջնահերթի եւ տաքսադանի աղբյուր է հանդիսացում մարդկության համար: Այն ժամանակ, դա փորձ էր ոչնչացնելու մի ժողովուրդ, ինչը անմոր էր եւ անդառնալություն այն գործադրողների համար:

ՍԿՀՓ, որպես հաղաքակրթված երկիր, որն ստորագրել է ՄԱԿ-ի ցեղասպանությանը վերաբերող կոնվենցիան, ինչպես նաեւ մարդու իրավունքների մասին միջազգային բոլոր գլխավոր պայմանագրերը, պատշաճ կերպով հիշատակում ենք այս տարեդարձը եւ հայտարարում, որ պայքարելու ենք արգելելու համար ցեղասպանության կրկնությունը՝ դեպի 21-րդ դար:

Բուլղարական խորհրդարանի այս հայտարարության որոշումն անցել էր ձայների 94,5 տոկոսով. դեմ էին ընդամենը միայն բուլղարական փոքրամասնության ներկայացուցիչները:

Հայաստանի պատվիրակությունը մեկնեց Սիրիա եւ Լիբանան

Ապրիլի 29-ին Սիրիայի Արաբական Հանրապետության կառավարության եւ Լիբանանի Հանրապետության կառավարության հրավերով Սիրիա եւ Լիբանան մեկնեց Հայաստանի Հանրապետության կառավարական պատվիրակությունը՝ 33 վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում են պետ նախարար Վազգեն Սարգսյանը, արտաքին գործերի նախարար Ալեն Սիմոնյանը, 33 նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Շահեն Կարամանուկյանը, 33 կառավարության գործերի կառավարիչ Սերգեյ Սանասարյանը, Ազգային ժողովի պատգամավորներ Տաճատ Սարգսյանը, Գագիկ Ներսիսյանը, պատասխանատու այլ անձինք:

Նախատեսվում է, որ Սիրիայի մայրաքաղաք Դամասկոսում կստորագրվեն հայտնի հարաբերությունները կարգավորող մի շարք միջկառավարական, այդ թվում՝ տնտեսական եւ գիտատեխնիկական, օդային հաղորդակցության, էներգետիկայի եւ այլ բնագավառներում համագործակցության համաձայնագրեր: Փաստաթղթեր կստորագրվեն նաեւ եկամուտների եւ գույքի կրկնակի հարկումը բացառելու, ինչպես նաեւ մաքսային վարչությունների միջեւ փոխըմբռնման վերաբերյալ:

Բեյրութում նախատեսվում է ստորագրել առեւտրատնտեսական եւ գիտատեխնիկական համագործակցության, օդային հաղորդակցության, կապիտալ ներդրումների վերաբերյալ համաձայնագրեր: ՅԱՒՕ

ԱՇԽԱՐՀԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Իմբրակային բռնարարք դատապարտման Ռուբեն Սահակյանի դեմ

Մի՞թե վերջին հանարն է «Ազգ Արմենիի» թերթի

ԱՆԱՀԻՏ ԳԱԼՈՅԱՆ.

Նրանք ՍԻՄ գրասենյակում տեղի ունեցավ մասնաբաժնային «Հեգյակ» փաստաբանական կոնցեռնի գործադիր տնօրեն Ռուբեն Սահակյանի հրատապ մամլո ասուլիսը, կապված նույն օրն առավոտյան նրա վրա կատարված հարձակման հետ: Տեղեկանում կարդում ենք, որ պարոն Սահակյանը գրավել է Սուզդալիի դատավարությամբ, Ջոն Բադյանի գործով, երբ նրան նախագահի թեկնածու չէին գրանցում, Ռազմիկ Վասիլյանի, ՀԱՐ ի «Հայ» Մայիսի, «Չվարթնոց» օդակայանի օդային շուկաների, ԱԱՊՎԵ նախկին աշխատակից Վահան Ավագյանի եւ կլի մի շարք այլնայնց գործերով: Այժմ նրան արգելել են զբաղվել Երեւանի նախկին Հաղթագրության Համքարձում Գալստյանի աղանության գործով մեղադրվողների եւ «Դոս» կառույցի գործի պաշտպանությամբ: Երեկ առավոտյան, ժամը 9-ին, տանից դուրս գալիս նա նկատել է, որ Օ 40-67 ՀՀ համարանիշով ճանճագույն մի «Մոսկվիչ» հետապնդում է իրեն: Ազնվությունից նա ոտոյիկ է նկատել մեքենայում նստածներին, որ նրանք որոշախոհներ չեն, հանի, որ ինքը նկատել է նրանց: Հետո մեկնաբանից մեկը մոտեցել է եւ խոտակցության է բռնվել իր հետ, եւ նրան պատոն Սահակյանն առաջարկել է իր ղեկավարին բարեկիր զրույցի հրավիրել, ու հայտնել, որ իր մոտ կա զրահած մեքենայի համարը իր հետ որեւէ բան պատահելու դեպքում մեղավորներին հանձնելու համար: Առաջ նկատել է մանեւրող մեկ այլ մեքենա՝ Ա 00-10 ԱԴ համարանիշով բալագույն «Ժիգուլին», ոլոր պատուհանները նրան են մոտեցել աղջիկ պատասխանի մասնաբաժնի մոտերքում եւ աղաչանքներից հետո հարձակվել:

Ասուլիսի ժամանակ իր խոսքը պարոն Սահակյանն սկսեց հետեւյալ կերպ. «Նախ ես ուզում եմ ձեր կարծիքը հայտնել իմ դեմքը. արդեսի վարդը «Հայաստանի Հանրապետությունը» թերթը չգրի, որ ոեւէ վնասվածք չկար»: Մաշվածքից վնասված մարմինը նա իհարկե ի զորս դնել չէր կարող: Ռուբեն Սահակյանը գանկություն հայտնեց մամուլի ներկայացուցիչների միջոցով դիմել հանրապետության ղեկավարին, որպեսզի նա «ինչպես ժողովրդի շահերը պաշտպանելու համար օգտագործեց իր իրավունքները եւ դեկտեմբերի 28-ին կասեցրեց ՀՅԴ գործունեությունը, այդպես էլ պաշտպան կանգնի փաստաբաններին, մեղադրյալներին, ամբողջ հայ ժողովրդին»: Չի՞ որ այդ հարցով փաստաբանների կոչեղան եւ ապանձին նրա նախագահությանը «Ազգ» թերթում տպագրված բաց նամակով դիմել են հանրապետության նախագահին եւ դատախազին: Տես # էջ 2

ԱՆԹԻՒԱՍ

Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսի ընտրությունը՝ հունիսին

Համաձայն Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության դիվանից ստացված լրատվության, կաթողիկոսության ազգային կեդրոնական վարչության ժողովը նախագահությամբ ծերունի կաթողիկոսական տեղապահ գերաշնորհ Տ. Առաքելյան արհեղինակությամբ Թրթռյանի, 1995 թ. ապրիլի 22-ին գումարած նիստում որոշեց Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսի ընտրությունը կատարել առաջիկա հունիսի 28-ին, իսկ օծումը հուլիսի 2-ին:

ԳԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

ԵԱՀԿ պատվիրակությունը կրկին հակամարտության գոտում

ԱՐՄԵՆ ԲԱԼԱՍԱՆՅԱՆ.

Ինչպես հայտնի է, ապրիլի 27-ին ուղեւորան Բաքվից Երեւան է մեկնելու ԵԱՀԿ Մինսկի խորհրդաժողովի եւ Մինսկի խմբի պատվիրակությունը, որի կազմում ընդգրկված են ԵԱՀԿ Ավագների խորհրդի նախագահող, դեսպան Իշխան Դյուժարիկ, Ջոլբան Նազը, Մինսկի խմբի նախագահողներ Վլադիմիր Կազիմիրովը եւ Ռենե Նյուբերգը, ինչպես նաեւ ԵԱՀԿ բարձր մասնագիտական ծառայությունների խմբի ղեկավար, գեներալ մայոր Հեյֆի Վիլենը եւ այլ պատասխանատուներ: Երեկ վաղ առավոտյան պատվիրակությունը մեկնել է Ստեփանակերտ եւ հանդիպումներ ունեցել ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի, արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի, պատասխանատու Սամվել Բաբայանի եւ այլ բարձրաստիճան պատասխանատուների հետ: Սեմ գործակալությունը հաղորդում է, որ հանդիպումների ընթացքում ԼՂՀ ղեկավարությունը իր տեսակետներն է ներկայացրել դարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման վերաբերյալ: Ընդգծվել է, որ բանակցությունների ընթացքում անհրաժեշտ է հավասարաչափ հավի առնել հակամարտության բոլոր կողմերի շահերը եւ ոչ մի կերպ թույլ չտալ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի կամ խորհում մինչեւ հակամարտության վերջնական հաղաքական կարգավորումը:

Իրենց հերթին ԵԱՀԿ ներկայացուցիչներն արահայտվել են բանակցությունների արագացման օգտին եւ ընդգծել հաղարաւի ռեժիմի ամրապնդման ապաշնահերթ կարեւորությունը, ինչը հնարավորություն կտա հակամարտության գոտում միջազգային տարածքա տիչ ուժեր տեղաբաշխել: Իսկ դա իր հերթին հեշտացա հաղաքական կարգավորման գլխավոր պայմանն է: Քննարկվել է նաեւ ապագա հիմների եւ պատասխանատուների փոխանակման հարցը: Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ ադրբեջանական կողմը մերժել է նման փոխանակումը «բոլորը բոլորի դիմաց» սկզբունքով: Սպասվում է, որ այսօր ԵԱՀԿ պատվիրակությունը հանդիպումներ կունենա նաեւ Հայաստանի ղեկավարների հետ:

ՍՈՍԿՎԱ

Ա. Չեռնիշով. Մեր շահը Հարավսլավիայի երկրների անվտանգությունն է

«Ազգի» թղթակից Լուսիկ Ղուկասյանի հարցերին պատասխանում է ՌԴ փոխարտգործնախարար Ալբերտ Չեռնիշովը

Համաձայն Բոնա գործակալության հաղորդագրության, այս օրերին Հնդիաստանում մեկնարկում է դիվանագիտների Առաջատանի, Բոսնի, Հերցեգովինայի, Մակեդոնիայի եւ Այրելիայի ներկայացուցիչների Համաժողովը Հարավսլավիայի պատերազմական եւ Հարավսլավիայի շուրջ բնական պատասխանատվության օգտագործման հարցերը: Եվ պատահական չէ, որ հենց այդ հարցերին մեծ հավատարմագրության տվեցնում ՌԴ փոխարտգործնախարար Ալբերտ Չեռնիշովին հեռ զրուցելիս: Զրույցելով Ադրիատիկայի եւ Միջին Ասիայի երկրներով, նա, անկասկած, ուշադրություն է այն ամենին, ինչ վերաբերում է խնդրին Հարավսլավիայի, այնպես էլ դրա բնակչասարների արդյունավետության ու մշակման խնդիրներին: «Հաշվի ծով» մակագրությամբ բրդապատակը «Տոպիկասանի» եւ մյուսների հետ զրված է փոխնախարարի աշխատասենյակին սեղանի ամենից աջի բնկնող մասում: Մեր զրույցը տեղի ունեցավ մի քարար որ, Ալբերտ Չեռնիշովի աշխատասենյակում, որը գտնվում է Սմոլենսկայա հրապարակի հարեւան ՄՊՌ բարձրահարկ շենքի 7-րդ հարկում: Ես ուշադրություն այն հարցերի շրջանակը, որոնց մասին կոզենության խոսել: Զրույցն սկսեցինք առաջ դրեր. Չեռնիշովին առաջարկեց առհ կամ թե, «որպեսզի պետական էլ Հանձարդի չլինի զրուցել այդ Հանձարդի բնականների շուրջ»:

– Պարոն Չեռնիշով, վերջերս Ադրբեջանի նախագահ Ալիեւը եւ Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը կնշեցին համաձայնագիր, քաղ ուի Թուրքիային տրվեց կապիտալական ճանքի մշակման կոնցեսիայի եւս մի մասը: Ինչպիսի՞ն է Ձեր վերաբերմունքը դրան նկատմամբ:

– Մեր դիրքորոշման համաձայն, այդ հարցը կարող են ադրբեջանական ընկերությունները, բայց երբ դրա համար նրանց միայն չի բավականացնում, նրանք կարող են նրանց մեջ կոնսորցիում: Բնական, կոնցերնից յուրաքանչյուրն ունի որոշակի իրավունքներ, որոնք կարող է օգտագործել ինքնուրույնաբար կամ հանձնել որեւէ մեկին: Ուստի մենք պլաններ չենք առաջարկում այն բանի դեմ, որ Ադրբեջանը հանձնել է կոնսորցիումի 6.25 տոկոսը: Սակայնվանդ հատկանշում, որ կոնսորցիումում գերիշխող դեր ունեն ոչ թե բարեկամ, այլ ամերիկյան, անգլիական, ֆրանսիական բնկերությունները: Ռուսական «Լուկոյլ» բնկերությունն ունի լավ բաժին 10 տոկոս: Իրանն Ադրբեջանի հատկացրած բաժինը: Բայց մենք դեմ ենք այն բանին, որ այդ ճանքն իբր առյուծահանվում է ադրբեջանական ծանծաղուտում: Բանն այն է, որ ուշ տեղամասեր գտնվում են ծովի խորհում, այնպես հետ, որ արդեն բարեկիններն ասում են, թե դուք իրենց տնտեսական են եւ ոչ թե ադրբեջանցիներինը: Տես # էջ 5

ՏԱՐԱԾՔ

Հարավային Կորեա. Պայթյունից՝ 78 զոհ

Առնվազն 78 մարդ զոհվել եւ 180-ը վիրավորվել է Թայեգյու հաղաքում մետրոյի շինարարության վայրում ապրիլի 27-ին տեղի ունեցած պայթյունի հետեւանքով: Պայթյունը տեղի է ունեցել գազի արտահոսի պատճառով: Ոստիկանությունը հաստատել է մահվան դեպքերը: Տասնյակ մարդիկ շարունակում են մնալ ավերակների տակ: ՀԱՅԱՐ ՏԱՊՈՒՆ

Չինաստանում կրկին հացի կտրոններ

Չինաստանում դարձյալ հացի կտրոններ են սահմանված, որոնցից երկիրը, թվում է, լիովին ազատվել էր մի ինչ տարի առաջ: Բարեկիր հանգամանքին վերադառնալն անհրաժեշտ է դարձել բերքի վատ բերքի եւ դրա ու մյուս հանգամանքների մեծաքանակների գների կտրուկ ածի պատճառով: Կտրոնները Չինաստանի հաղաքների բնակիչներին իրավունք են ընձեռում պետական խանութներում ցածր գներով որոշակի չափաքանակով հացահատիկ ծեռք բերելու: Դատելով ըստ պատասխանատուների տարածայնությունների, հացի կտրոնները դեռեւս երկար կմնան ըստ չինացիների կյանքի ուղեկիցը: ԱՐՏԱՇԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Սկիզբը էջ 1

Դեռևս գարնան դպրոցական չի սացվել նաև փաստաբանների կոլեգիայի նախագահ Սուրեն Պողոսյանի անձնական դիմումին հենված հանրապետության դատախազության հենչական մասում հենվող հետևյալ գործերի դատաքննությունը Ռոբերտ Սահակյանի մասնակցության քայլվության հարցը: Պրն. Սահակյանը դիմել էր նաև ՀՀ ԳԽ իրավական հարցերի հանձնաժողովին, մարդու իրավունքների դատական մի քանի գործի հենիչներ միասին են աշխատում: Մարդու առաքելին նեղկա գտնվող Գերագույն խորհրդի պատգամավորներից Կիմ Բալայանին դիմելով նա առաջարկեց լինել Երևանի թիվ 1 (Սովետական) մեկուսարանում եւ ստուգել, թե այդ տարի ընթ" ոգի են եղել դատաձեռքում եւ արդ տարվել նոյն մեկուսարանի սանքաժին (որի դատճառով հավանաբար չեն քայլատում փաստաբանների հանդիպումն իրենց դատապարտյալների հետ): Ինչո՞ Համբարձում Գալստյանի տղաքության գործով մեղադրվող Արմեն Մոմջյանի ծնողը դատաձեռքում ջարդվել է: Պրն. Սահակյանի հայտարարությամբ, ամեն ինչ արվում է, որպեսզի ընդհանուրաղես վարկաբեկեն մի կուսակցության ժողովրդի աչքում: «Ես կուսակցական չեմ, ես ընդամենը դատապահում եմ մարդկանց իրավունքներ եւ զայրանում եմ, երբ ինձ ասում են, թե դատապահում եմ մարդասպաններին», ասաց նա եւ ավելացրեց, որ այս բոնարարն անկասկած կազմված է առաջիկա ընտրությունների հետ: Նա համեմատեց ընտրությունների մասին օրենքի 3-րդ եւ Սահմանադրության 27-րդ հոդվածները: Երկ Սահմանադրության մեջ նշված է, որ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով ազատազրկման դատապարտված եւ դատիժը կրող քաղաքացիներից բացի մյուսներ այսինքն նաեւ կալանավածներ (որոնց նկատմամբ դատավճիռ չկա), նախնական կալանքի տակ գտնվողներ, ձերբակալվածներ կարող են քվեարկել ընտրությունների մասին նոր օրենքում վերջիններիս մասնակցությունը եւս բացառվում է: Պրն Սահակյանի համոզմամբ, սա հող է ազատվելու անցանկալի մարդկանցից եւ ինքը գործի քննիչներ միասին են աշխատում: Մարդու առաքելին նեղկա գտնվող Գերագույն խորհրդի բազմաթիվ պատգամավորներից Կիմ Բալայանին դիմելով նա առաջարկեց լինել Երեւ

ԱԶԳ

ԵՂԵՌԱ-80

ԵՐԵՎԱՆ

Ասահիս Տեր-Միհասյան. «Ցեղասպանության ճանաչման ճանապարհը շատ երկար է»

Երեւանում անցկացված «Ցեղասպանության հարցեր» միջազգային գիտաժողովին, ինչպես արդեն նշել էինք, մասնակցում էր եւ Նյույորքում ապրող Փարիզի Սորբոնի համալսարանի ժամանակակից միջազգային հարաբերությունների մասնագետ Ասահիս Տեր Միհասյանը, որը հասարակական գիտությունների թեկնածու է: Առավելապես այն է, որ այդ համեմատությունից հետո, բոլորն էլ ընդունեցին, թե հայոց ջարդերը ցեղասպանություն են: Բացի այդ, նշվեց, որ 20-րդ դարում հայերի ցեղասպանության առաջինն է: Ինչեւէ, դա հարատեւելու առիթ չի տալիս, բայց ամրագրում է կատարվածը: Վատնգն այն է, որ մեր ցեղասպանության ճանաչման հարցը դարձավ առաջին փորը այն ընդունելի, որը հայ ժողովրդին տարավ դեպի աննկարագրելի աղետներ: Նա կարեւորեց նաեւ թուրքական ծանր հետեւանքները, որոնք հասցրել են, որ երեք իրենք աննշան չդրժեն, Թուրքիայի դատարանները չվերջանան, հայկական ցեղասպանությունը մեջտեղ չբերեն, իրական հարցը չտանեն ճանապարհ, առաջ չեն կարող բերել: Հետաքրքիր է նաեւ, որ այդ թուրքերը բեւեռ դատապարտ են դատական սխալներ ընդունել, բայց ցեղասպանություն բառը չեն ընդունում: «Մենք դեռ է փորձենք այլ ձեւեր, որոնցով ցեղասպանությունը ճանաչվի: Մեզ համար դա շատ կարեւոր է, առանց ճանաչման մենք չենք կարող հանգիստ աղբել», ասաց տիկին Տեր Միհասյանը: Նրա կարծիքով, ցեղասպանության ճանաչման ճանապարհը շատ երկար է: Պատասխանելով մեր հարցին, թե ինչպես է գնահատում ՀՀ նախագահի կոչը ցեղասպանության հարցերին նվիրված գիտաժողովում, նա պատասխանեց, թե դա նախագահի մենակ բանաձեւումն էր: Բայց նա ասեց. «Ես նույնիսկ վստահ կնկատեմ, որ Հայ հեղափոխական դաշնակցությունն կոալիցիայում մեղք է վերագրվում, որեմն նրան բուրհերին»: Միաժամանակ նա հայտնեց, որ իմը համամիտ է նախագահի նշած վերջին կետին, թե Հայաստանի կառավարությունը դեռ է այնպիսի հարաբերություններ ունենա Թուրքիայի հետ, որ նա ճանաչման հարցը դարձավ առաջին փորը այն ընդունելի, որը հայ ժողովրդին տարավ դեպի աննկարագրելի աղետներ: Նա կարեւորեց նաեւ թուրքական ծանր հետեւանքները, որոնք հասցրել են, որ երեք իրենք աննշան չդրժեն, Թուրքիայի դատարանները չվերջանան, հայկական ցեղասպանությունը մեջտեղ չբերեն, իրական հարցը չտանեն ճանապարհ, առաջ չեն կարող բերել: Հետաքրքիր է նաեւ, որ այդ թուրքերը բեւեռ դատապարտ են դատական սխալներ ընդունել, բայց ցեղասպանություն բառը չեն ընդունում: «Մենք դեռ է փորձենք այլ ձեւեր, որոնցով ցեղասպանությունը ճանաչվի: Մեզ համար դա շատ կարեւոր է, առանց ճանաչման մենք չենք կարող հանգիստ աղբել», ասաց տիկին Տեր Միհասյանը: Նրա կարծիքով, ցեղասպանության ճանաչման ճանապարհը շատ երկար է: Պատասխանելով մեր հարցին, թե ինչպես է գնահատում ՀՀ նախագահի կոչը ցեղասպանության հարցերին նվիրված գիտաժողովում, նա պատասխանեց, թե դա նախագահի մենակ բանաձեւումն էր: Բայց նա ասեց. «Ես նույնիսկ վստահ կնկատեմ, որ Հայ հեղափոխական դաշնակցությունն կոալիցիայում մեղք է վերագրվում, որեմն նրան բուրհերին»: Միաժամանակ նա հայտնեց, որ իմը համամիտ է նախագահի նշած վերջին կետին, թե Հայաստանի կառավարությունը դեռ է այնպիսի հարաբերություններ ունենա Թուրքիայի հետ, որ նա ճանաչման հարցը դարձավ առաջին փորը այն ընդունելի, որը հայ ժողովրդին տարավ դեպի աննկարագրելի աղետներ: Նա կարեւորեց նաեւ թուրքական ծանր հետեւանքները, որոնք հասցրել են, որ երեք իրենք աննշան չդրժեն, Թուրքիայի դատարանները չվերջանան, հայկական ցեղասպանությունը մեջտեղ չբերեն, իրական հարցը չտանեն ճանապարհ, առաջ չեն կարող բերել: Հետաքրքիր է նաեւ, որ այդ թուրքերը բեւեռ դատապարտ են դատական սխալներ ընդունել, բայց ցեղասպանություն բառը չեն ընդունում:

ՄԱՐԴԱՐ

Թուրքերն առաջարկում են համատեղ գիտաժողով

Ապրիլի 24-ին Հայաստանի հեռուստառադիոհեռուստաընկերության հասցեով Թուրքիայի Իգդիր քաղաքից ստացվել էր ավելի քան տասնօրինակ մի ֆախ: Տեղի իշխանությունները հայտնում էին, որ 1995 թ. ապրիլի 24-ից 25-ը Իգդիր քաղաքում կազմակերպվում է «Պատմական ճշմարտությունը եւ Հայկական հարցը» գիտաժողովը, որտեղ «Հայկական հարցը եւ թուրք-հայկական հարաբերությունների բոլոր ասպեկտները գիտական անաչառ վերլուծման են ենթարկվելու՝ առողջ հարաբերությունների ուղի հարթելու համար»: Պնդվում, թե գիտաժողովի կազմակերպիչները նախորդ հավեր էին ուղարկել Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիա, ֆախի հեղինակը (ստորագրությունը՝ Իգդիրի քաղաքապետ Ալի Ասկեր Ասլըղմ) խնդրում էր հետվերը հաղորդել Ազգային ակադեմիա: Նշելով, որ եթե մեր ժողովուրդներն իմանան իրենց մասին ճշմարտությունը, դա կնպաստի հարաբերությունների ցանկալի մակարդակին հասնելուն»:

Մեր կողմից անցկացված հետաքննությունը, հարցին պարզություն բերելու նպատակով, ոչ մի արդյունքի չհանգեցրեց եւ այդպես էլ չպարզվեց, թե Ազգային ակադեմիան նման հավեր ստացել է, թե ոչ: Բնականաբար ենթադրում էինք, որ դա ոչ այլ ինչ է, քան հերթական սադրանք: Որոշ չափով այս հարցում պարզություն մտցրեց «Ժամանակ» թերթի ապրիլի 19-ի ուղարկումով տեղ հասած հաղորդումը, որտեղ «Բանավեճ հայերի հետ ցեղասպանության հարցի շուրջ» խորագրի տակ հաղորդվում էր հետեւյալը:

«Իգդիրի նահանգապետարանի եւ տարածքային իշխանությունների համատեղ նախաձեռնությամբ կազմակերպվում է գիտաժողով «Պատմական ճշմարտությունը եւ Հայկական հարցը» թեմայով, որտեղ թուրք եւ հայ գիտնականների միջեւ բանավեճ կծավալվի այստեղ կոչված ցեղասպանության հարցի շուրջ: Այս առթիվ Իգդիրի նահանգապետ Շեմսեդդին Ուզունն ասաց. «Համաբնակչային հանրության այլ առաջ հայ գիտնականներին հնարավորություն ենք տալու արդյունքներ, թե ով ում է կոտորել»:

Գիտաժողովը տեղի կունենա ապրիլի 24-ին Իգդիրում, ժողովրդական կրթության ընկերության սրահում: Նահանգապետարանն արդեն դիմել է Հայաստանի գիտությունների ակադեմիա հայտնելով, որ թուրքական կողմը ցանկանում է այս հարցը ճշմարտել այն հայ գիտնականների հետ, ովքեր նման առաջադրանք կստանան ակադեմիայից: Գիտաժողովին մասնակցելու հրավեր են ստացել նաեւ Թուրքիայի տարբեր համալսարանների 20 գիտնականներ:

Նշելով, որ Հայաստանից պատմաբանների մասնակցությունը հնարավորություն կտա պատմության մեջ առաջին անգամ նման կարեւոր միջոցառում անցկացնել, նահանգապետ Շեմսեդդին Ուզունը շարունակել է. «Այս հայլով մենք հնարավորություն ենք ընձեռում հայերին, որոնք փորձում են ոտի հանել ամբողջ աշխարհը, արագացնել իրենց տեսակետները: Մեր նպատակը աղմուկ հանելը չէ, այլ փաստերի հիման վրա աշխարհին պատմական ճշմարտությունը ցույց տալը»:

Արդեն վաղուց հայտնի էր, որ ապրիլի 21-23-ը Երեւանում տեղի էր ունենալու ցեղասպանության հարցերին նվիրված միջազգային գիտաժողով: Այդ մասին գիտեին նաեւ թուրքերը եւ ցանկության դեպքում երեւանյան գիտաժողովին կարող էին մասնակցել եւ իրենց «փաստերը» շարադրել նաեւ Թուրքիայի մասնագետները, ինչպես դա արեց նրանց հայրենակից Թաներ Ակչամը: Այս հարցում հայ եւ թուրք պատմաբանների չմիջնորդված երկխոսությունը ոդբուն լի այլ կլիներ եւ անաչառ, զուտ պատմական փաստերի վրա հիմնված ինքնությունները մեկընդմիշտ կարող էին վերջ դնել պատմությունը կեղծելու թուրք պատմաբանների փորձերին: Նման միջոցառումը նախապատրաստական լուրջ աշխատանք է պահանջում կողմերի համար եւ նրանում պատասխանատու է ոչ միայն Հայաստանի, այլ սփյուռքի հայ պատմաբանների մասնակցությունը, քանի որ օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պայմանների բերումով այնտեղ են գտնվում ցեղասպանության հարցի մեր խոշորագույն մասնագետները: Թուրքական կողմի ներկայացած սահմանափակ ժամկետը (որ դառնում է մեկ շաբաթ) խիստ անբավարար է լուրջ ինքնակումների նախապատրաստման համար եւ, լավագույն դեպքում, նման գիտաժողովը կարող է վերածվել փոխադարձ մեղադրանքների եւ զգացմունքային պահերով համեմված մի ներկայացման առաջին իսկ փորձից ձախողելով ընդհանուր հայտարարի գալու փորձերը:

Շարժման է հարուցում նաեւ հանդիպման վայրի ընտրությունը: Նման լուրջ միջոցառման համար երեւանի խոսակիցը կարող են լինել միայն Անկարան կամ Ստամբուլը՝ միջազգային բարձր մակարդակի գիտաժողովներ անցկացնելու եւ նրանց ընթացքը լայնորեն լուսաբանելու հնարավորություններով, սակայն ոչ երբեմն գավառական գյուղաքաղաք Իգդիրը, որի ժողովրդական կրթության բաժնի ընկերն իր հնարավորություններով գիջում է նույնիսկ մեր գյուղական մշակույթի պալատներին:

ՄԻՔԱՅԵԼ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Իսրայել. Հայոց ցեղասպանության դասավանդման կողմնակիցները ավելանում են

«Ազգի» երեկվա համարում զետեղված լրատվությունից ընթերցողները տեղյակ են Իսրայելի հայրենադարձության նախարար Յաիր Ցաբանի հայտարարությանը, ըստ որի առաջիկա ուսումնական տարեշրջանից սկսած հայկական ցեղասպանությունը պետք է դաս կազմի դպրոցական ծրագրերին:

«Ջերուսալեմ փոստ» անգլերեն լեզվով երուսաղեմում լույս տեսնող թերթի ապրիլի 25-ի համարում մեկ ուրիշ հոդված ստորագրված Թել Ավիվ եւ Երուսաղեմի համալսարանների նախկին այցելու դոկտեսոր Ռեյմոնդ Տանհերի կողմից, նույն պահանջն է ներկայացնում Իսրայելի կրթության նախարարությանը: Նա զարմանք է արտահայտում, որ վերջինս Յաիր Օռնի ներկայացրած «Ցեղասպանությունը 20-րդ դարում» դասագրքային ձեռնարկը հետ է վերցրել, պատճառաբանելով, որ հայկական ցեղասպանությունը հանրակական բնույթ ուներ, մինչդեռ հետեւակները՝ ցեղասպանական: Ուստի դրանք չի կարելի նույնացնել»:

Տանները ներկայացնում է նախարարությունում աշխատող Յիցհակ Քերեի դիտողությունը (որն ասել էր, թե հարյուր հազարավոր հայերի սպանությունը կառավարության կողմից ընդունված ծրագրի մաս չէր կազմում»), նշելով, որ անհեղինակությունը չի նշանակում, որ դեպքերը տեղի չեն ունեցել: Նա խորհուրդ է տալիս հետեւին ուսումնասիրել հայկական ցեղասպանության վերաբերյալ միակ հանրագիտարանների պատասխանները, որտեղ հստակ կերպով ներկայացված են դեպքերի ծագումը եւ կանխամտածված լինելու հանգամանքները:

Ցարմանալին սակայն այն է, որ հոդվածագիր Տանները, ժամանակին զբաղեցնելով բարձր պատասխանատու պաշտոններ եւ առնչվելով բարձրաստիճան ամերիկյան անձնավորությունների հետ, ոչինչ չի ձեռնարկել հայկական ցեղասպանության հարցի կառուցակարգությամբ: Նա Ռեյգանի վարչակազմի օրոք աշխատել է Սպիտակ տանը եւ մասնակցել Հարավարեւմտյան Ասիայի անվտանգության ուղղված ամերիկյան հաղորդակցության ստեղծմանն ու Թուրքիային մեծաքանակ օժանդակություն ցուցաբերելու որոշումների ընդունմանը: Այնուհետեւ նա ՆԱՏՕ-ի մոտ, որպես Պենտագոնի ներկայացուցիչ, մասնակցել է տղաոպիսությունների սահմանափակման Վիեննայի բանակցություններին եւ անվերջ կեղծվել կանգնել բարեկամի կողքին հենց այն ժամանակ, երբ հայ ահաբեկիչներ արձակվել են բարեկամ դեսպանատան վրա, որովհետեւ իր իսկ խոսքերով նա «իր պարտքն է համարել կանգնել բարեկամի կողքին ծանր փորձության ժամանակ»:

Հետեւ է այժմ պատասխան չլինելով ուրիշներին խորհուրդ տալ կամ հետադեմ այս կամ այն արարքի համար:

Վերջում Տանները եզրափակում է հոդվածը, գրելով, որ ինչպես Վաշինգտոնը կարող է պատասխանելով հանդերձ Թուրքիային ՆԱՏՕ-ի հարցերում, ճանաչել հայոց ցեղասպանությունը եւ դատապարտել այն, այնպես էլ Երուսաղեմը կարող է լավ հարաբերություններ պահպանելով Անկարայի հետ ընդունել եւ ճանաչել հայոց ցեղասպանությունը:

Նա պահանջում է կրթության նախարարությունից անհապաղ վերանայել իրենց որոշումը այդ դասագրքի ձեռնարկի վերաբերյալ:

«Մոնդը» եւս անդրադարձավ հայերի ցեղասպանությանը

Այս տարվա ապրիլի 23-24-ի միջեւ համարում ֆրանսիական «Մոնդ» ազդեցիկ օրաթերթը մի ամբողջական էջում զետեղել է ժան-Պիեռ Պերոնսկի Հայոցի ծավալուն հոդվածը «Անկարանկի հայերը»

վերնագրով: Հոդվածագիրը հենց սկզբից այն յուրօրինակ միտքն է արտահայտում, թե Օսմանյան կայսրությունում եւ Արեւմտյան Հայաստանում տեղի ունեցած ջարդերի համար մեղավոր է Միսիրարյան միաբանության հիմնադիր Միսիթար Աբբահայրը, որի միաբանության պատմագիտական, բառարանագրական, մշակութային, լուսավորչական, ասպետաբանական եւ այլ աշխատությունները 18-րդ դ. սկզբներին նպաստել էին հայ ժողովրդի ազգային ոգուն եւ ինքնագիտակցության զարթոնքին: 1840-ական թթ. ազգային վիճակն անհանգիստ էր դարձել: Սուլթան Աբդուլ Համիդ Բ-ն «հայերին դաս տալու եւ նրանց պետական տերությունների վճռակատությունը փուշելու» նպատակով 1894-1896 թթ. կազմակերպեց ջարդեր, որոնց ընթացքում զոհվեցին 200 հազար հայեր: Հոդվածագիրը դա համարում է հայերի ցեղասպանության սկիզբը: Այն ժամանակ տերությունները բավարարվեցին բողոք հայտնելով: Երբ սկսվեց առաջին աշխարհամարտը, հայերն Օսմանյան կայսրությունում Սամսոնից մինչեւ Եփրատ ափամերձ միակ օազիս (հիսունյոթ տարի առաջ 1914 թ. նոյեմբերի 14-ին թուրք սոճնի մահմեդականների հագեցած առաջնորդ շեյխ ոլ Իսլամը Կոստանդնուպոլսում «հավատի բռնամիների» դեմ արաբական դատ հարուցի: «Մոնդը» տալով է այդ դատի լուսանկարը, որ պահվում է Քեսաբ Հոֆմանի եւ Ժիրայր Քոչարյանի արխիվում: Ցնցված հենց Թուրքիայում անցկացված երեսդատների դատավարությունը եւ հայերի ցեղասպանության առնչվող բյուրավոր վկաների ու վավերագրերի առկայությունը, նորանկախ Հայաստանի դեկավարության չափավոր պահանջատիրությունը: Արեւմտյան դատախազը Թուրքիան շարունակում է մեղադրել իր ոճիրը: Մեծ եղեռնից 80 տարի անց հարցը մնում է բաց:

Պ. Բ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
hrwstum

Ա. Չեռնիշով. Մեր ասիր երկրների անվտանգությունն է

«Ազգի» թղթակից Լուսիկ Գուկասյանի հարցերին պատասխանում է ՌԴ փոխարտգործնախարար Ալբերտ Չեռնիշովը

Սկիզբը էջ 1

Ռուսի նախկան դայմանավորվելը չի կարելի այս կամ այն նավթա բեր տեղամասը սեփական հայտ ռարել: Մենք չենք առարկում բան դայմանագրի դեմ, բայց չի կարե լի այնտեղ գրել տեղամասերի այս կամ այն դետության դասկանելու մասին, հանել ու դա անմիջապես վիճարկման առարկա է դառնում: Մենք անկեղծորեն եւ բաժական խնամ կերդով այդ մասին ասել ենք ադրեջանցիներին: Պետ է ասել, ու Խորհրդային Միության ժամանակ ներում ինչ-ու բան մշակվում էր, ինչ-ու բան էլ դանենավորվում ադագայի համար, ինչդես ամեն մի այլ դետությունում: Ներկայումս մեր ձկաբռության դետություններ տե տեսական մեծ դայմաններում հայտնվելով դրկել են այդ նավթին եւ ամենին էսադում են աղյուսա հանել այդ նավթը:

– Ձեր կարծիքով, այնուամենայ նիվ, ինչդե՞ս դետ է բաժանվի Կասդից ծովը: Ի՞նչ չափանիշներ դետ է օգտագործել եւ ասիասա րան ո՞ր վայրում է Կասդից ծովի կարգավիճակի ուրուման հարցը:

– Ինչդես հայտնի է, գոյություն ունի ծովային իրավունքի միջազ գագիր, ուր ամենամում է ծովային իրավունքի ուրուդատներ: Բայց Կասդից ծովը բաժանելու չափա նիշներ չկան: Հանի ու, երե խնամ մոտենանք, դա լինի է: Եւ այսեղ ամ բան կախված է ոչ թե համաշխար հային հանուդյունից, այլ այն բանից, թե իրար հետ հարցերն ինչդես կլուծեն այդ 5 դետություններ: Նման նախաղեպեր կան Չադ լի ճը, Վիկտորիա, Սեծ լճերը եւ այլն: Այնտեղ ասիադրյա երկրները հաստատել են հստակ կարգավիճակ: Մենք առայժմ չենք հասել այնդի փոխըմբռնման, ու կարգավիճա կին առնչվող վեճում ինչ-ու բան ա ենենք: Տարակարծություններ մեծ է, հասարակ բաժանումից սկսյա ա նչ ենչ դետք է ներառվի ծովի մեջ գտնվող կղզիների կարգավիճակի մեջ: Ներկայումս ծովի կար գավիճակը սահմանվում է խորհր դա իրանական երկու 1921թ. եւ 1940 թ. համաձայնագրերով: Հասկանալի է, ու այժմ հարկավոր է նոր կարգավիճակ, բայց հանի դետ այն չկա: Հանի դետ համաձայնության չենք ենել, չի կարելի խնամել ասելու կին, բնական անկասար որոշումներ:

– Վերջերս Ձեր ելույթում Դուք ասացիք, ու երե կասդիական ասելի հարցում իրադարձություն ներ Ռուսաստանի համար անհան ծ սպենալով բերանան, ես դատ ասում կլինի կիրառել ճնշման բո լոր հնարավոր միջոցները: Ի՞նչ մի ջոցներ են դրանք:

– Իհարկե, երբ ինչ-ու երկիր դատաղանում է իր շահերը, ես վար ձում է դարզել թե ինչն ենչ ասի: Ոչ, ես ատրանալի չէ: Երբ դնդ չամ են մեր շահերին, մենք դետ է դատասդանվենք: Բայց մենք դետ է բնդունենք ասես ուրիշների շահերը: Սդ. երե ռուսի չենք հասկանում մեր շահերը, կամ մյուսների հետ դրանց զուգադատը, մենք կարող ենք համաձայնագրեր կնքել: Տեսական ճնշում գործադրելու ին-ինչ հնարավորություններ գտնել: Օրինակ, ինչդե՞ս կարելի է Կասդից ծովից դուրս ելա վարկել: Վոլգայով կամ Վոլգա-Դոնի ջրանցքով կարելի է հասնել Սեւ ծով: Մենք չենք ասում, թե ենենց դետս կդնենք ճնշում գործադրել: Բայց երե դամ այդդես վարվի, մենք էլ կձգտենենք, թե ինչդես վարվենք մեր նկատմամբ, երե դամ հարկի չեկ ասնում մեր շահը կամ օգտը: Մենք դատրաս ենք հաշվի առնել մեր շահերն ու օգտները. միայն թե ենկե այդ մասին դայմանավորվենք: Մենք դետք է մշանենք այն մասին, թե ինչդես կարելի է առանց մեր շահերի հակադրման առնահակել ինչ-ու բնդհանուր, ամենի համար օգտակար համագործակցություն: Այդ ժամանակ մենք դատրաստ կլինենք ամերիկացիների, անգլիացիների համար:

– Ռուսաստանն Աֆղանստանում ունի՞ առդոր սեփական շահերի ձեւավորված համադարք, թե՞ այդ ամենը կազմավորման փուլում է:

– Երբ խոսում ենք համադարքի, ձեւավորված շահագրգռության մասին, չարժե դրա տակ նկատի ունենալ ինչ-ու մեկ բառը. ուր կազմել ենք ասենք 1991 թ. եւ ափհասում ենք դրա համաձայն: Ես ուղես դրդհնդոնալ, գիտեմ, ու համադարքն այսօր կարող է լավը լինել, իսկ մենք դետք է ասենք ոչ: Երբ խոսենք Կովկասի մասին, մեր շահը նենդայն է. մենք դետք է համասեղ գործենք այդ շրջանի անվտանգությամբ: Եւ բանը ոչ այնման մեր ազգանան ենենակներն են, ուման այն, ու այդ երկրները խնդց առաջով զգան դատշտանվածության տեսակետից: Ռուսի, հանի դետ այդ երկրներն անբավարար զինված ուժեր ունենն, ե թե նոյնիսկ մեծ զինվորներ ունենն, բայց զուրկ են հակաօդային դատշտանություններից, դա առնչն անվտան գության չէ: Այս ամենը համասեղ առաջնում է անվտանգություն: Բայց անվտանգությունն ունի նաեւ հաղաքական ու տնտեսական կողմեր: Ազգանական ենենակներ դուս տարերից լուկ մենք է: Ինչ-ու փոխում անհրաժեշտ են այդ ենենակներ. սահմաններին համասեղ դատշտանություն: Շատ սահմաններին բաժանգիկության դատճառով մենք հաղաքական, տնտեսական եւ այլ բնույթի հակասական վճռաներ ենք կոմ: Տնտեսական վճռաի դատճառն այն է, ու մենք այնդես մենայնով միայնակ այնդես ենք կտրված, ու իզոմր ենանական է ամբողջ հյուսնի վերացում:

– Այն առդեն տեղի է ունեցել:

– Այո, գուցե դեռ ոչ լրիվ չափով, բայց անծատես: Երե Խորհրդային Միությունը բնկոզ ձեւակաեռնեն համարեր դաշնակցային դետություն, ենա տնտեսությունը միասնական կլիներ: Ես կարծիքով մենք չա վազանց հեռուն ենք գնացել մասնատման առումով: Եւ այս տեսակետից արեւմտյան երկրներ մեզ համար օրինակ են ծառայում իրենց միասնացմամբ, ուր այնտեղ հասնում է 50 տոկոսի: Միեղդեռ ԽՍՀՄ-ում հասնում էր 80 տոկոսի: Գոդ իջներ 50 տոկոսի, բայց ի՞նչ կարիք կար ավելի հեռուն գնալ: Մենք վարժվել էինք միմյանց: Բացի դրանից, մեր ոչ բարձր տեխնոլոգիական ադրանքներ հարկավոր են միայն այդ հանրադետություններին, իսկ մեր Ռուսաստանին: Սրանով մենք արտաին տուրս չենք գալ: Ասենք տեխնիկադես բարձր արտադրանքով էլ մեզ չեն բաղեի. հանի ու տականներն արդեն բաժանված են:

– Շատ կարեւոր տեղ է գրավում այն հարցը, թե ենր ճանդարհով է հասնելու Աֆղանստան: Շատերը տարածաշրջանի հաղաքական գործընթացներ շաղկադում են այդ հարցի հետ: Ո՞րն է Ձեր տեսակետը:

– Նախքանային անցկացման հարցում Ռուսաստանի համար կա դը. մասնդ էլ Նովոռոսիյսկ հասնող ճանդարհդը: Այն համենատաբար վտդ է, այնտեղ հարկավոր է ունենալ լավ ճանդարհներ. անհրաժեշտ են ոուսական ներդումներ: Բայց առաջիկա երկու-հինգ տարում, միեղ զուգահեռաբար կմշակվի ճանդարհդը գաղադարը, այս տարբերակը կարող է օգտագործվել:

Ես բարեհին հիասնալի հասկանում եմ: Նրանք ազում են, ու ճանդրն անցնի իրենց երկրով: Նրանք Յուգոսլավիայում ունեն հոյակադ ժամանակակից ճանդարհներ, ուր օգտագործվում էր իրաքյան ճանդրի համար: Բայց այժմ իրաքյան ճանդր չի ասացվում, եւ այն դատահանվում է: Շատ լավ, կարելի է օգտագործել նաեւ այդ ուղղությունը: Բայց ինչդե՞ս կարելի է այնտեղ հասնել:

– Հայաստանով:

– Մենք դա չենք վախում, բայց նաեւ չենք ասում միայն Հայաստանով: Կարելի է անցկացնել Իրանով, բայց արեւմտյալներ հաղաքական նկատառումներով դա չեն ազում: Գոդ ճանդրն անցնի այն տեղով, ու տեղ տնտեսադես հոգատարկանդար է եւ հաղաքականադես իրենդ հնարավոր:

– Ի՞նչ եք կարծում, Հայաստանում Ռուսաստանի ազմական հենակետը կնդադաի՞ ճանդրդի անվտանգության ադահովմանը, եթե այն անցկացվի այս ճանդարհով:

– Երբ հենակետերն ստեղծվում էին, նման բան նկատի չի առնվել: Դրա խնդիրն ուրիշ է ադահովել շրջանի կայունությունը, ուժերի դրտակի հավասակշռությունը: Ուրդ ի մասով հենակետի իմդրատիվության չի լուծում առհասարակ անվտանգության խնդիրները: Այն գոյդ է տալիս, ու երե հանկարծ ինչ-ու բան ծագի, ադա ուժի մեջ կմնենն այս կամ այն համաձայնություններն ու հանգամանքները: Այն չդետ է բացառակացնել: Այն ավելի շատ խորհրդանշան է, բայց շատ կարեւոր խորհրդանշան:

– Ահա թե ինչ կոգենցի դարագիծ: Ինչդես հայտնի է, Ռուսաստանը շահագրգռված է այն բանով, ու հավբամադն անցկացվի իր տարածով: Դրա հետ մենկտեղ ադա է տեսնադատես ադավել ճնշում, ուն անցնում է Հայաստանով: Բայց այսդես վիճակի անկայուն դարադով:

– Երբ հենակետերն ստեղծվում էին, նման բան նկատի չի առնվել: Դրա խնդիրն ուրիշ է ադահովել շրջանի կայունությունը, ուժերի դրտակի հավասակշռությունը: Ուրդ ի մասով հենակետի իմդրատիվության չի լուծում առհասարակ անվտանգության խնդիրները: Այն գոյդ է տալիս, ու երե հանկարծ ինչ-ու բան ծագի, ադա ուժի մեջ կմնենն այս կամ այն համաձայնություններն ու հանգամանքները: Այն չդետ է բացառակացնել: Այն ավելի շատ խորհրդանշան է, բայց շատ կարեւոր խորհրդանշան:

– Ինչո՞վ են դայմանավորված Կարաբաղի խնդրի կարգավորումը ԵԱՀԿ-ի մասնակից դատաղը եւ վերջերս նրա դրսեւորած ակտիվությունը:

– Նախ եւ առաջ նկատելի է միջազգային ասանկությունից Ռուսաստանին դուրս մղելու ցանկություններ: Նդադատակը հետեւյալն է. չդետ է բացել, ու Ռուսաստանն այնտեղ դրսեւորի խոնն եւ արտահայտի սեփական շահերը: Իսկ մեր դիրքորոշումը հետեւյալն է. երե դա ուզում են եւ կարող են իրենք օգնել, ադա ենչու ես կոնկրետ կերդով մասնակցիր: Բայց երե ուզում են կդրից մասնազոյց անել, ես ուրեմն ինչ դետ է անի, ինչդ խորհուրդ չտնելով իրավիճակին, ադա չափ ժ ես միջամտել:

Տվյալ դեդքում Ռուսաստանը վկ չեմ խոսում կողմերի մասին: Համաձայնել է, ու ԵԱՀԿ-ն նույնդես մասնակցի եւ օժանդակի կարգավորմանը: Եղավ մի դահ, երբ նրանք ինչ-ու բան չէին ընդունում, կամ մենք ինչ-ու բան էինք կասկածում: Բայց ի վերջո ընդհանուր լեզու գտանք: Ընդադեջում համաձայնության եկանք, ու չենդա ես ենք ԵԱՀԿ գործընդացն եւ երբ նա մանախոսգան: Շատ լավ, իսկ ին մա ենկ ասչխատենք: Եւ ասչխատենք այնդես, ու իրար ոտ չգցենք: Ի դեդ ենենքդում շրեղերին ադես հա մանախոսգան վոխարինում են Ֆիններ. եւ նրանց հետ նույնդես հարկավոր է լավ ասչխատել: Չէ ու մենկ սկսել է ավելի ուշ, իսկ մյուդ նոր է սկսում: Իսկ նոր սկսող անհետեւյալ է այն ժամանակվա մանրամասնություններին: Բայց մենք հույս ունենք, ու ցանկը գործադրելով ժամանակի ընդացքում այդ տարածայնությունները կհարվենն եւ գործն առաջ կշարժվի:

– Եւս մի հարց, ուր միշտ հետաքրքրել է ինձ: Խոսքն Ադդրկովկասում Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի դերերի մասին է: Անկարան հաճախ հայտարարել է, ու այդ երկու երկրները տարածաշրջանի երաշխավորիչներ են եւ այլն: Հետաքրքիր է, թե ընդհանուր առմամբ ընդ գարգացած երկիր Թուրքիան ի՞նչ չի վկայակոչելով է հավակնում մեծ տերություն Ռուսաստանի հետ համահավասար դեր ունենալ:

– Իհարկե, այս շրջանում Թուրքիան ուշադի դեր ունի: Դա չի կարելի անտեսել, կամ մոտել: Սակայն մյուսների, այդ թվում Ռուսաստանի հետ հավասար իրավունքներով բանակցություններին Թուրքիայի մասնակցության համար հարկավոր է, ու ոչ ոք չասարկի: Մենք գիտենք, ու Հայաստանը եւ բնականաբար նաեւ Ղարաբաղը դեմ են Թուրքիայի նման ակտիվ մասնակցությանը: Ռուսի տվյալ դեդքում Թուրքիայի դերը ոչ կդղմնական դետության, ոչ էլ այնուամենայնիվ գործընթացի

digitised by A.R.A.R.@

Աբզ

հոդված-50

մասնակցի դեր է, բեև նա ծնակա յացված է Միեսկի խմբում. ԵԱՀԿ-ում: Առկա է Թուրքայի ո ուշակի, ոչ շատ մեծ դեր, բայց այն բնավ համնմատելի չէ Ռուսաստանի կամ ասենք Բելգիայի, իսկ այժմ Ֆինլանդի դերի հետ, ո ոնք համաձախագահներ են: Բայց մյուս կողմից Թուրքիան ապ դում է Ադրբեջանի, հետևաբար նաև Նախիջևանի խնդրի վրա: Դա չի կարելի անտեսել, բայց դեռ է ընդունել որպես խոսքա յան, որ մենք դեռ է յարաքի ը յունցնենք:

– **Ինչպես հայտնի է, որոշ ՌԴ փոխարտգործնախարար, Դուք զբաղվում եք Միջին Ասիայի և Անդրկովկասի երկրներով, այդ թվում Հայաստանով: Այն փաստը, որ Դուք Թուրքիայում երկար ժամանակ եղել եք ԽՍՀՄ-ի, իսկ այժմ Ռուսաստանի դեսպանը, արդյոք հեշտ չի՞ բողոքում այս ուղղությամբ Ձեր ուշադրանքի վրա, չի՞ խոսնգստում Ձեզ: Թե՞, ընդհակառակը, օգնում է:**

– Օգնում է, հանի որ Թուրքիան պետական երկիր չէ: Նա փոր ձում խաղաքաղաքական վիճակում է բե տնտեսական զարգացման տեսակե տից և բե էթնական ու մյուս հարց երի հետ կապված հանգամանք ների բերումով: Նրա շուրջը բազ մաթիվ խնդիրներ կան. Հյուսիսա յին Իրաք, Կիպրոս, Բալկաններ, հույների հետ կապված հարցեր: Ուստի այդ բոլոր աղբյուրներով ինչպես ԽՍՀՄ-ի, այնպես էլ Ռու սաստանի դեսպանի իմ երբեմնի աշխատանքի վրա: Իհարկե, ինձ օգնում է, չէ որ մեզ ամեն ինչ հե տաքրքրում էր և հետաքրքրում է. ևս ի որ Թուրքիան մոտիկ է, դեռ վեր ջերս մենք հարեաններ էինք: Եւ ես կարող եմ այս կամ այն դեպ քում բավական հստակորեն զգալ, բե բարեկեցիկ ինչ են ուզում: Դրա ցից հետո էլ ընդունել որոշ խոսքա յություններ կարելի է, բայց ոչ ամեն ինչ, որ ասում են Թուրքիայի ներկայացուցիչները: Ամենից առաջ, որ մենք պետք է ամենայն լրջությամբ վերաբերվենք Թուրքիայի ներքաղաքական զարգացման ընթացքին, որովհետև Թուրքիան ունի ներքին լուրջ խնդիրներ, որոնք կարող են ազդել նրա արտաքին քաղաքականության վրա: Ես կարծում եմ, որ Թուրքիան ունի ներքին լուրջ խնդիրներ, որոնք կարող են ազդել նրա արտաքին քաղաքականության վրա: Ես կարծում եմ, որ Թուրքիան ունի ներքին լուրջ խնդիրներ, որոնք կարող են ազդել նրա արտաքին քաղաքականության վրա:

1941-1945

Պարտիզանական պատերազմում եւ ընդհատակում

Արդեն 1941 թ. վերջերին գերմա նաֆաշիստական զավթիչների թիկունքում գործում էր 2000 պարտիզանական ջոկատ, որոնց շար քերում կար ավելի քան 90 հազար ժո ղովրդական վրիժառու:

Պարտիզանական շարժմանը եւ ընդհատակյա հակաֆաշիստական պայքարին ակտիվորեն մասնակցում էին հայ ժողովրդի որդիներն ու դուստ րերը:

Բելոռուսիայում Շաուսեւի անվան պարտիզանական ջոկատի հրամանա տարն էր հայ ժողովրդի զավակ Վա հան Աղաջանյանը, որը փառաբան վեց բազմաթիվ մարտական սխրանք ներով: Բայց հատկապես պետք է նշել, թե նա ինչպես էր գործում Կուրսկի ճակատամարտի ժամանակ, երբ հա կառակորդը հարձակորեն բարձ ու ժեր էր կուտակում, եւ հարկավոր էր խափանել նրա ծրագրերը: Աղաջա նյանի ջոկատը, գործելով Ռոմել-ժո բին հաղաքների գոտում, միայն 1943 թ. հուլիս օգոստոսին շարից հանեց բշնամու կենդանի ուժի ու տեխնիկա յի 12 էշելոն, պայթեցրեց 3 զինապա հեստ, ոչնչացրեց 2 ավտոհավաքա յան, 18 կամուրջ, 30 կմ կաոի գծեր, հակառակորդի 500 ից ավելի զինվոր ու սպա, ֆաշիստների գերությունից ազատագրեց մոտ 1000 խորհրդային հաղաքացիների:

Ուկրաինայում խորհրդային Միու թյան հերոս Ա. Գրաբչակի պարտիզա նական միավորման կազմում փառա բանվեց օսոսովցի պատանի Արտեմ Պետրոսյանը: Կարմիր բանակի այդ սերժանտը 1941 թ. ծանր վիրավոր վի ճակում գերի ընկավ: Երբ նա ոտի կանգնեց եւ առաիինվեց, գերությու նից փախավ եւ 1943 թ. սեպտեմբե րին մտավ Ա. Գրաբչակի պարտիզա կան ջոկատի կազմի մեջ: Շուտով նա հայտնի դարձավ որպես անվեհեր դե սանտային եւ պարգեւատրվեց Կարմիր աստղի շքանշանով: Երբ 1944 թ. սեպ տեմբերին Առաջին ուկրաինական ճա կատին առընթեր պարտիզանական շտաբը դիվերսիոն ջոկատ կազմեց Չե խոսլովակիայի տարածք ուղարկելու համար, ավագ սերժանտ Արտեմ Պետ րոսյանը նշանակվեց հրամանատարի տեղակալ:

Գործելով Չեխո Օստրավական լեռ ների շրջանում, ջոկատի դիվերսիոն խմբերը Արտեմ Պետրոսյանի գլխավո րությամբ բազմաթիվ հաջող մարտա կան գործողություններ անցկացրին: Կես տարում ջոկատի թվակազմը հա սավ 453 մարդու: Դրա կազմում գոր ծում էր տեղական 6 պարտիզանական ջոկատ, որոնք ոչնչացրին բշնամու 500 ից ավելի զինվոր ու սպա եւ գե րի վերջին ավելի քան 1100 ին, շար քից հանեցին 9 էշելոն, քարեցին 10 շոգեքարշ, 56 վագոն, խփեցին 8 տանկ, ոչնչացրին 7 երկաթուղային եւ 9 խճուղային կամուրջ: Սուզավեցին մեծ հանգստությամբ մարտական տեխ նիկա: Դիվերսիոն ձեռնարկումների կազմակերպիչ Արտեմ Պետրոսյանը պարգեւատրվեց չեխոսլովակյան Հինվորական խաչի շքանշանով, Լե նինականում նրա անունով կոչված են փողոց եւ դպրոց, որտեղ նա սովո րել էր նախկին բանակ զորակոչվելը:

1942 թ. ամռանը, երբ սկսվեց Վո րոնեժի ուղղությամբ գերմանական զորերի նոր խոշոր հարձակում, հե տանային այն գունդը, որտեղ ծառա յում էր կարմիրան Կոչուն Եզեկյանը, իր դիրերը պաշտպանում էր մինչեւ վերջին արկը: 60 հետանավորներից կազմված խումբը հայտնվելով բշնա մու շրջապատման մեջ, սեղծեց պար տիզանական ջոկատ, որի հրամանա տարը դարձավ կարմիրան Եզեկյանը: Նրա դեկավարությամբ ջոկատի դի վերսիոն խմբերը սկսիվ մարտական գործողություն ծավալեցին Կիո վոգրադի եւ Կիեւի մարզերում:

Բեւայա Տերկով քաղաքի շրջանում գտնվում էր հիտլերականների սեղ ծած համակենտրոնացման ճամբար: Ջոկատի հրամանատարը որոշեց ազա տագրել կալանավորներին: Գործողու թյունը հաջողությամբ իրականաց վեց: Ճամբարից հաջողվեց ազատել 120 կալանավորների, սակայն վրա հասած գերմանական լրացուցիչ ու ժեր պարտիզանների դեմ մարտ սկսե ցին, ծանր վիրավորվեց եզեկյանը: Բայց նա շարունակում էր մարտը դե կավարել մինչեւ վերջին ուժերը: Եզե կյանի եւ ուրիշ մի քանի վիրավոր պարտիզանների ֆաշիստները բռնե ցին եւ անմիջապես գնդակահարեցին տեղաբնակների աչքի առջեւ: Ուկրաի նացի դեղջուկները գաղտնի թաղեցին պարտիզաններին, իսկ գյուղի ազա տագրումից հետո կանգնեցրին նրանց հուշարձանը:

Ուրիշ ճակատագիր ունեցավ մեկ այլ կարմիրան՝ հայորդի Սերգեյ Հա րությունյանը: Նա 390 րդ Հայկական դիվիզիայի հրաձգային գումարակ ներից մեկի կոմիսար էր: Գերի ըն կավ 1942 թ. մայիսին, Ղրիմում, ծանր վիրավոր վիճակում: Առաիինումից հետո նրան փոխադրեցին ռազմագե րիների ճամբար: Շուտով նա այստեղ ընդհատակյա խումբ կազմեց եւ սկ սեց այն նախապատրաստել ճամբա րից փախուստի: 1943 թ. մարտին ամ բողջ խումբը փախավ ճամբարից: Հարությունյանն անմիջապես կապ հաստատելով տեղական բնակչության ակտիվիստների հետ, իր խմբից կազ մակերպեց պարտիզանական «Հաղ բանակ» ջոկատը, որը սկսեց գործել Լվովի մարզում:

Հարությունյանի ջոկատը մեկ տարի ինքնուրույն գործում էր Արեւմտյան Ուկրաինայի տարածքում: 1944 թ. հունվարին «Հաղթանակ» ջոկատը լրիվ կազմով միացավ Ս. Կովպակի պարտիզանական միավորման 3 րդ գնդին եւ վերակազմվեց որպես հրաձ գային վաշտ: Հարությունյանի հրամա նատարությամբ: Կովպակի միավոր ման կազմում այն անցավ 2100 կմ մարտական ուղի, կռվեց Ուկրաինայի, Բելոռուսիայի, Լեհաստանի հաղաքնե րի ու գյուղերի ազատագրման համար: Եւ այդ մարտերում առաջվա պես ի րենց սխրանքներով փառաբանվեցին ինքը՝ Ս. Հարությունյանը, ուրիշ տաս ներ Գ. Պետյանը, Վ. Տոնոյանը, Ե. Դա սաբյանը, գնդացրորդ Բ. Գալստյանը, ոադիստ Վ. Հովհաննիսյանը եւ շատ ուրիշներ:

Պատերազմի ողբերգական սկզբի եւ 1941-1942 թթ. մեր զորերի խոշոր անհաջողությունների հետեւանքով ֆաշիստական գերության մեջ հայտն վեց շատ 2 միլիոն խորհրդային զին վոր ու սպա: Գերմանական հրամա նատարությունը որոշեց ռազմագերի ներից զինված ուժեր կազմել կարմիր բանակի դեմ պայքարելու համար:

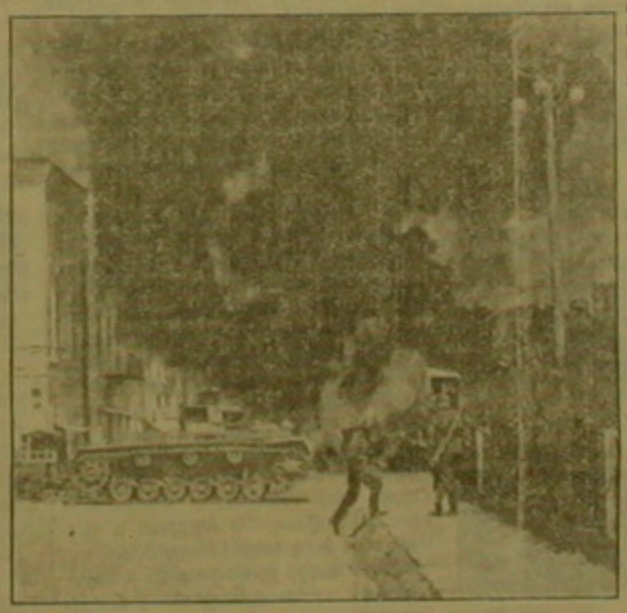

«Հայկական լեգեոնի» կազմա վորման համար գոյություն ուներ 2 հավաքակետ. մեկը գտնվում էր Լեհաս տանի Պոլտավի քաղաքում, իսկ մյու սը՝ Պոլտավայի մարզի Լոխվիցա քա ղաքում: «Հայկական լեգեոնի» բոլոր 10 գումարտակներում գոյություն ու նեին ընդհատակյա հակաֆաշիստա կան կազմակերպություններ: 1942 թ. աշնանը, երբ գերմանական հրամա նատարությունը կովկասի գաղթմանը մասնակցելու համար հյուսիսային կովկաս ուղարկեց հրաձգային գու մարտակներից մեկը, հայ լեգեոներնե րը խռովություն բարձրացրին: Նրանց մի մասն անցավ պարտիզանների եւ կարմիր բանակի կողմը, մի մեծ մասը հավաքվելով տեղական բնակչու թյան միջից նույն գումարտակից կով կասյան պարտիզանների մոտ գնաց եւս 80 լեգեոներ՝ ընդհատակյա հակաֆա շիստական կազմակերպության ան դամ Առամ Ազոյանի գլխավորու թյամբ:

«ՈՒՍՀ հաղաքների ու գյուղերի պատմություն: Պոլտավայի մարզ» հիմնարար աշխատության մեջ նկա րագրված է հայ լեգեոներների հակա ֆաշիստական ընդհատակյա այն կազմակերպության պատմությունը, ո րը գործում էր Լոխվիցե քաղաքում նախկին չեխիս Ա. Վ. Շորանյանի ղե կավարությամբ: Կազմակերպությունը կաող հաստատեց Բրյանսկի մարզում կլեցնյայի առաջին պարտիզանական բրիգադի հրամանատար փոխգնդա պետ Ֆ. Դանչենկովի հետ եւ 1943 թ. լույս մարտ 21 ի գիշերը աղատամբեց հիտլերականների դեմ: Լեգեոներների մի մեծ խմբի հաջողվեց մարտերով ճեղքել անցնել պարտիզանների մոտ: Ֆ. Դանչենկովի պարտիզանական բրիգադի կազմում նրանք սկսեցին դր սեւորել իսկական հերոսություն, խի զախություն եւ անվեհերություն: Նրանցից շատերը Կոչուն Ծարոսյա նը, Վիկտոր Մանուչարյանը, Մանուկ Գեւորգյանը, Վարդգես Շահրազյանը շատով դարձան նույնիսկ պարտիզա նական վաշտի հրամանատարներ: Սոկրատ Պալլասյանը եւ Գրիգոր Աղա սյանը նշանակվեցին վաշտերի հրա մանատարների տեղակալներ: Բրիգա դի 25 վաշտերից 6 ի հրամանատար ները հայեր էին... Ծշնամու բիկուն ների պետ է առանձնահատուկ ծառա յություններ ունենալ եւ վաշտերի հրամանատարները պետք էին ունենալ նման ծառայություններ եւ վայելում էին վստահություն», գրում է Ֆ. Ս. Դանչենկովը:

Իսկ ինչ ճակատագիր ունեցան Լոխ վիցեում կազմավորված մյուս գու մարտակները: Գերմանացիները երկ րորդ դաշտային գումարտակը էշելոն վի հայտնեցրեւ «Կոմունիստ» թերթի նախկին բարգմանիչ Արտեմ Սադու մյանը, կոմիսար՝ մայոր Կուզմա Մա տյուշենկոն, շտաբի պետ՝ Ջավեն Համ բարձումյանը:

Ինչպես ցույց են տալիս 1943 թ. հուլիսի 29 ից մինչեւ 1944 թ. մարտի 15 ն ընկած ժամանակաշրջանի մար տական գործողությունների ամփո փագրերը, Սաղումյանի ջոկատը ոչն չացրել է շուրջ 2000 հիտլերականնե րի, շարից հանել կենդանի ուժով ու ռազմական տեխնիկայով լի բշնամա կան 25 էշելոն, 10 ից ավելի ավտո մեքենա եւ այլ մարտական տեխնիկա: Սաղումյանի 41 րդ պարտիզանական ջոկատը Գերմանիա սերկության էշե լուց փրկել է տասնյակ հազարավոր խորհրդային հաղաքացիների:

Ֆաշիստական հրամանատարությու նը, բախվելով «Հայկական լեգեո նի» Լոխվիցեում կազմավորված տաս ռարաժանումների լիակատար հայհոյա նման փաստերին, դրանց մնացորդները հաղթեղորեն փակ վագոններով եւ խիստ հսկողության ուղարկեց Արեւ մուտք: «Հայկական լեգեոնի» Լոխվի ցի հավաքակետը դադարեց գոյու թյուն ունենալուց:

Կարելի է ասել, որ հիմա արդեն ամ բողջ աշխարհին հայտնի է «Երիտա սարդ գվարդիա» ընդհատակյա հա կաֆաշիստական կազմակերպությու նը, որը գործում էր Դոնբասի Կրասնո դոն քաղաքում: Դրա գործուն մասնա կիցներն էին հայ ժողովրդի դուստր Սայա Փեհլիվանովան եւ հայորդի Գեորգի Հարությունյանցը: 1943 թ. հունվարին Մայաև ընդհատակյա կազմակերպության ուրիշ 75 անդամ ների հետ գազանաբար տանջամահ արվեց, իսկ Գեորգին հաջողվեց ե րիտգվարդիականների մի մասի հետ վերկվել գերմանացիականների հե տապնդումից եւ շարունակել պայքա րը: Մեր զուրերի Կրասնոդոնին մոտ նալու պահին Գեորգին մտավ Կարմիր բանակի շարերը եւ գավթիչների դեմ մարտնչեց մինչեւ հաղթանակի օրը: Պատերազմից հետո նա շարունակեց ծառայել խորհրդային բանակում, ո րտեղ ավագ դաստիարակ աշխատեց Լե նինի անվան ռազմաքաղաքական ա կադեմիայում, սեպտեմբերյան տրագրի բեկնածուի գիտական աստիճան:

Հայ ժողովրդի բազմաթիվ որդինե րի զինվորական կենսագրությունը կապված է բալթյան երկրներում մղ ված հակաֆաշիստական ընդհատա կյաց պայքարի հետ: Այսպես, օրինակ, ավագ լեյտենանտ Սամվել Աղաջովի մարտական բնութագրում, որը մի խումբ լատիշ սղաների հետ օգոստա մեկ փոխադրվել էր Լատվիայի տա րածք՝ բշնամու թիկունք, շատ բարձ րաձահատական է տրված խորհրդային պետանվտանգության մարմինների հա տուկ առաջադրանքի կատարման ուղղված նրա ընդհատակյա գործու նեությանը: Լատվիայի ԳԱ ռուսերեն տեղեկագրի եւ մի շարք այլ հրատարա կությունների էջերում նշված են բազ մաթիվ ուրիշ հայորդիների անուններ, որոնք դարձել էին Ռիգայի հակաֆա շիստական ընդհատակի նշանավոր գործիչներ: Արկադի Մաթոսյան, Միհոն Մարության, Վլադիմիր Սաֆարյան, Մխիթար Մկրտչյան եւ ուրիշներ:

ՎԱՀԱՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
Պատմագիտության դոկտոր,
ՀՀ գիտության վաստակավոր գործիչ

digitised by A.R.A.R.@

digitized by A.R.A.R.®

Ալիք բրնաված գիրք մանկան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Տարեդարձի բաժակ

Ուրբաթ, մայիսի 19-ին, ժամը 16-ին, երաժշտական դպրոցի դահլիճում տեղի կունենա Ա. Ալեքսանյանի անվան երաժշտական դպրոցի 5-րդ դասարանի աշակերտների համերգը՝ նվիրված դպրոցի հիմնադրման 10-ամյակին։

Ֆուտբոլային բաժակ

Մայիսի 20-ին, ժամը 16-ին, Երևանի մարզադաշտում կայանալու է «Բաժակ» ֆուտբոլային մրցաշարի եզրափակիչ խաղը։ Մրցաշարին մասնակցում են 14 թիմեր։ Խաղի մեկնարկը՝ ժամը 12-ին։ Ներկայացնում ենք մրցաշարի առաջնորդների ցանկը։

Ամրոցի ներսում

Ուրբաթ, մայիսի 19-ին, ժամը 16-ին, Ազատության հրապարակում կայանալու է «Ամրոցի ներսում» խորագրով ֆոտոցուցահանդեսի բացումը։ Ցուցադրվելու են Ա. Ալեքսանյանի անվան պատկերասրահի հավաքածուից ընտրված լուսանկարներ։

Ամրոցի ներսում

Ուրբաթ, մայիսի 19-ին, ժամը 16-ին, Ազատության հրապարակում կայանալու է «Ամրոցի ներսում» խորագրով ֆոտոցուցահանդեսի բացումը։ Ցուցադրվելու են Ա. Ալեքսանյանի անվան պատկերասրահի հավաքածուից ընտրված լուսանկարներ։

Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը հեռացել է կյանքից

Երեկ, Երևան Համշենական Միության Հայաստանի Հանրապետության հայերի մեծ բարեկամ, ականավոր գործիչ Ֆրանսուա Միտերանի մահվան կապակցությամբ, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեռնային Տեր-Պետրոսյանը հեռագրեր է հղել Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակին և Ֆրանսուա Միտերանի այրուն՝ Դանիել Միտերանին։

Ֆրանսիայի Հանրապետության նախագահ
Պարոն Ժակ Շիրակ

Ֆրանսուա Միտերանի մահվան կապակցությամբ խորին ցավակցություն եմ հայտնում Ձեզ և Ֆրանսիայի ժողովրդին։

Ֆրանսուա Միտերանը մեծ ներդրում ունեցավ Ֆրանսիայի և Հայաստանի միջև բարեկամական հարաբերությունների զարգացման գործում։ Նա միշտ ջերմ զգացմունքներ էր տածում հայ ժողովրդի հանդեպ։ Ֆրանսուա Միտերանի անունը կապված է Հայաստանի Հանրապետության անկախության ճանաչման և մեր երկրի միջազգային ասպարեզ մուտքի հետ։

Ֆրանսուա Միտերանի մահը մեծ կորուստ է ոչ միայն Ձեզ համար, այլև ողջ աշխարհի համար։

ԱԶԳ
Մարզական

ՕԼԻՊԻՈՆՆԵՐԻ ԼԻՑՔ

Արմեն Նազարյանը՝ Եվրոպայի չեմպիոն

սկիզբը էջ 1

Ինչպես Բեգանտոնից հաղորդում է մեր թերի բղթակից Գրիգոր Ամիրզայանը, կիսաեզրափակիչում Ալֆեդ Տեր-Մկրչյանը 4 րոպե 38 վրկ ում 11-0 խոշոր հաշվով հաղթեց հայրենակից ստաով Յիլոյանին եվրոպայի ներկայացուցիչ Կոստաձեկու նկատմամբ: Նազարյանն ու Տեր-Մկրչյանը իրար լավ են ճանաչում եւ Եվրոպայի առաջնության «Հայկական եզրափակիչ» գոտեմարտը բացառիկ անգիջում ստացվեց: Փոքռառու Ալֆեդ Տեր-Մկրչյանը միավորներով առջեում էր, սակայն վերջին վայրկյաններին Նազարյանը կարողացավ կտրուկ բենում անցնել մենամարտի ընթացքին մեջ եւ հաղթեց 8-5 հաշվով: Ի դեպ, Նազարյանի եվրոպական ոսկե մեդալի, ծանոթանալեց հայկական երազույթը եւ հինգերորդ հիմնը: Ալֆեդ Տեր-Մկրչյանն արժանի մեդալ դարձրեց Գերմանիայի հավաքականին: Մեկ որիշ հայ բռնիչ Դանիելյանը, որն իր հերթին դաշտոնում է Ռուսաստանի մարզական դասվի, երրորդ տեղի համար մրցաիճում 1-2 հաշվով զիջեց Ուկրաինայի ներկայացուցիչ Կալաշնիկովին:

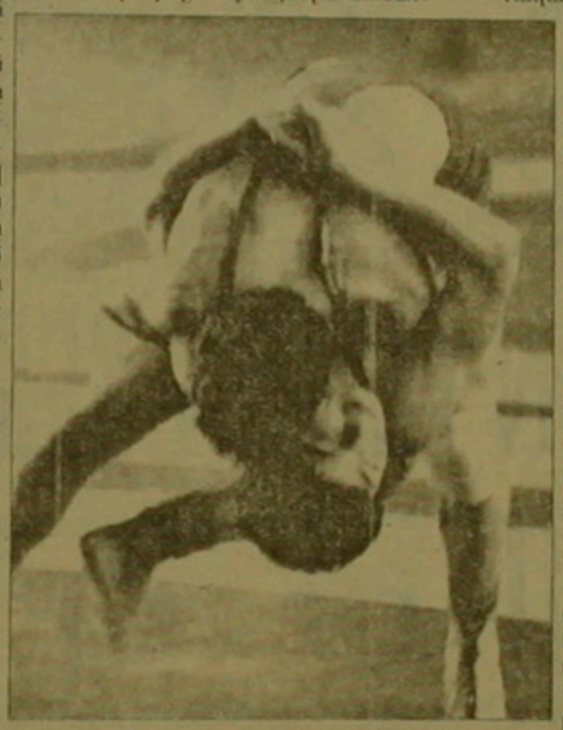

62 կգ հաշային կարգում բարսղոնյան օլիմպիադայի չեմպիոն, բոլոր Բիրիմը, որը հաղթել էր Հայաստանի ներկայացուցիչ Մաքսիկյանին, կիսաեզրափակիչում զիջեց Լեհաստանի ներկայացուցիչ Չավադակուն: Զարմանալի է, որ Մեդալի Ակիի Բիրիմը, որը 1993-ին Եվրոպայի առաջնությունում «բոնվել էր» արգելված դեղորայք օգտագործելու համար եւ միջազգային ֆեդերացիայի կողմից որակազրկվել 4 տարով, դեռ 2 տարին չլրացրած կրկին մրցասրահ է դուրս գալիս: Ուրևմն որոշումներ կարելի է փոխել: Ըստ լրագրողների, Բոլորիայի լմբնամարտի ֆեդերացիան մեծ ճնշումներ է գործադրել միջազգային ֆեդերացիայի վրա Բիրիմի դատիճը մեղմացնելու համար:

Կրկին անդրադառնալով Արմեն Նազարյանին, ճշենք, որ նա Մասիսի բոլանից է: Նազարյանը երկրորդ տարին անընդմեջ նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը: Ուշագրավ է, որ անցյալ տարի Յիլոյանդիայի Տամոյեն հաղթում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում էլ 52 կգ հաշային կարգում ոսկե մեդալի հարցը վճռեց հայ երկու տաղանդավոր լմբիչների Արմեն Նազարյանի եւ Ալֆեդ Տեր-Մկրչյանի դեմնամարտում: Այն ժամանակ հաջողությունն ժպտացեց Տեր-Մկրչյանին, որը դարձավ աշխարհի չեմպիոն: Ալֆեդ Տեր-Մկրչյանը միշտ է: Նա 1992 թ. հանդես գալով Հայաստանի դրոշի ներքո, ԱՊՀ հավաքականի կազմում, բարեկրնում նվաճեց արծաթե մեդալ:

Մնարի բղթակիցը իր հերթին մանրամասն ծանոթացում է Արմեն Նազարյանի մարզական կենսագրությանը: Եվրոպայի կրկնակի չեմպիոնն ընդամենը 21 տարեկան է: Նա «Հայաստան» մարզական միության եւ Երեւանի օլիմպիական հերթափոխի հանրապետական ուսումնարանի սան է: Հիմա Արմեն Նազարյանը բանակային ծառայություն է անցնում: Երիտասարդ լմբիչի մարզական տաղանդը բացահայտել է դեռևս դպրոցական տարիներին, երբ բազմաթիվ անգամ մրցանակային տեղեր է գրավել ԽՍՀՄ առաջնություններում:

3 տարի առաջ առաջին անգամ Հունգարիայում մասնակցելով Եվրոպայի երիտասարդական առաջնություններ, Արմեն Նազարյանը նվաճեց բրոնզե մեդալ: 1 տարի անց տաղանդավոր լմբիչը Աբենիում դարձավ աշխարհի երիտասարդների չեմպիոն: տարա Շվեդիայում արժանի մեդալ նվաճեց մնձահասակներ ի աշխարհի առաջնություններում: Արմեն Նազարյանի մարզիչներն են հանրապետության վաստակավոր մարզիչներ Ռոբերտ Ասրյանը եւ Ռոբերտ Նեռսեսյանը: Այժմ նրանց կանչեր 1996 թ. Ատլանտայի օլիմպիական խաղերն են:

ԵԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի մարզական ֆեդերացիաների նախագահները

Երբեմ չենք մտածել այդ մասին, բայց Նոյյան տարած լրատվական գործակալության մարզական ժառավենից ստացված նյութը ստիպեց մեր հետաքրքրասիրությունը, որը կարծում ենք, կգրավի նաեւ մեր ընթերցողներին: Իրոք, ովքե՞ր են Հայաստանի Հանրապետության մարզական ֆեդերացիաների նախագահները:

Բռնցքամարտի ֆեդերացիայի նախագահն է ՀՀ ներքին գործերի նախարար Վանո Սիրադեղյանը: Մեծ թենիսի ֆեդերացիան ղեկավարում է արդյունաբերության նախարար Ատոմ Սաֆարյանը: Լեռնադահուկային ֆեդերացիայի նախագահը ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանն է, իսկ նորաստեղծ ուսումնամարզական ֆեդերացիայի նախագահը՝ բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարար Վարդգես Գնունին:

Շահումյանի շրջանի շրջգործկոմի նախագահ Վահան Ջահիկյանը գլխավորում է ազատ ոճի ըմբշամարտի հանրապետական ֆեդերացիան, իսկ ՀՀ սպորտվարչության նախագահ Ալեքսան Ավետիսյանը՝ ձյուդոյի ֆեդերացիան: Մարմնամարզության ֆեդերացիան նախկինում գլխավորում էր ոսկերչական գործարանի նախկին տնօրեն Էմիլ Գրիգորյանը, իսկ այժմ այն ժամանակավորապես գլխավորում է Հայաստանի առաջին օլիմպիական չեմպիոն Հրանտ Շահինյանը:

Ատլետիկայի ֆեդերացիայի նախագահ Ռուդիկ Ղազարյանը ներկայումս Հայաստանի միակ ֆեդերացիայի նախագահն է, որ ունի ոչ միայն ներքին, այլեւ արտաքին հարաբերություններ: Ռուդիկ Ղազարյանը ներկայումս նաեւ Եվրոպական ատլետիկայի միության փոխնախագահ է:

Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Գագիկ Ջհանգիրյանը ներկայումս նաեւ Հայաստանի ֆուտբոլային ակումբների միության նախագահն է: Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ է նաեւ Ռուսաստանի ֆուտբոլային ակումբների միության փոխնախագահ Ռուբեն Հայրապետյանը:

Հանրային ծառայողների ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Մելիքյանը նաեւ Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահն է: Ֆեխտաձգության ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Մելքոնյանը նաեւ Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի գլխավոր քարտուղարն է: Ֆեխտաձգության ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Մելքոնյանը նաեւ Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի գլխավոր քարտուղարն է:

«Հրազդանմաշի» գլխավոր տնօրեն Թելման Տեր-Պետրոսյանը, հաղթահոհրդի տղարանի տնօրեն Վոլոդյա Թումանյանը, ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ռեկտոր Ռոբերտ Գալստյանը եւ ծխախոտի գործարանի փոխտնօրեն Հրանտ Վարդանյանը գլխավորում են համապատասխանաբար ջրագնդակի, շաշկու, ձեռնամարտի եւ բասկետբոլի ֆեդերացիաները: Ակրոբատիկայի ֆեդերացիան ղեկավարում է ՀՀ սպորտ վարչության փոխնախագահ Գեորգի Հարությունյանը:

Բադմինտոնի, գեղասահքի, հունահռոմեական ըմբշամարտի ֆեդերացիայի նախագահներն են՝ «Անուշ» միավորման էքսպերիմենտալ արտադրամասի ղեկ Հարություն Բալյանը, գեղասահքի մանկապատանեկան մարզադպրոցի տնօրեն Սամվել Խաչատրյանը եւ Աբովյանի շրջկոմպի նախագահ Հայրապետ Հայրապետյանը: Հեծանվային սպորտի, ծանրամարտի, նետաձգության, ջրացատկի, նարդու ֆեդերացիաները գլխավորում են կոմերցիոն ասոցիացիաների նախագահները:

Եվ միայն ֆուտբոլի, ալպինիզմի, սեղանի թենիսի, սուսերամարտի, բիլիարդի, ռեգբիի, ամերիկյան ֆուտբոլի եւ առագաստանավային սպորտի ֆեդերացիաների նախագահները բացի ֆեդերացիայի նախագահ լինելուց, այլ պաշտոն չեն զբաղեցնում:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Ֆուտբոլի մրցավարը՝ Անգլիայի գեղեցկուհի

Սառա Ջեյն Սաութվիկը Անգլիայում ֆուտբոլի մրցավար է: Մինչև հիմա նա վարել է ցածր դիվիզիոնների առաջնության խաղեր, բայց երազում է վարել նաեւ առաջին դիվիզիոնի հանդիպումները եւ դեկավարել 22 ֆուտբոլային «անանձն» տղամարդկանց: Վերջերս Սառա Ջեյն Սաութվիկի ճանապարհը բացվեց ֆուտբոլից: Նա ճանաչվեց Մեծ Բրիտանիայի գեղեցկուհի եւ գալիք մայիսին Նամիբիայի Վինտհոկ քաղաքում ղեկ է մասնակցի «Տիեզերքի գեղեցկուհի» մրցույթին: Ինչ էլ որ լինի այս մրցույթի արդյունքը, «Միսս» Սառա Սաութվիկը նորից դեկ է վերադարձա մարզադաշտ եւ սպիկով վազի տղամարդկանց ետեից, դաշտով նրանց «հանցանքները»:

«Ամեն մրցավար մի գործի տեր է, սակայն մրցավարությունն էլ արհեստ է», ասում է Սառան: Իսկ ելթե մասնագիտության հետ մարդը նաեւ գեղեցիկ գեղեցկություն ունենա, արդյոք խաղեր վարելը հետ չի՞ լինի: Ինչ լավ կլիներ, եթե ամեն մի մրցավար նման լիներ անգլիացի այս գեղեցկուհուն:

Գ. Ա.

Պակաս տեղ չուճեցող մրցավարը

ԵԿՐՈՊԱ-96

Իռլանական մամուլը Հայաստան-Իռլանիա խաղի մասին

Գրիգոր Ամիրզայանը հաղորդում ենք տալով Բեգանտոնում տեղի ունեցած հունահռոմեական բռնցքամարտի Եվրոպայի առաջնության մասին. չի մոռացել նաեւ ծանրոցկան. օգտվելով հայ դարդասաղացի կողից սխալից, բացեց խաղի հաշիվը, իսկ Գոլդոնեչնան, որը հանդիպման լավագույն խաղացողն էր, շատակի հարվածով կրկնել խաղի հաշիվը հավասարի:

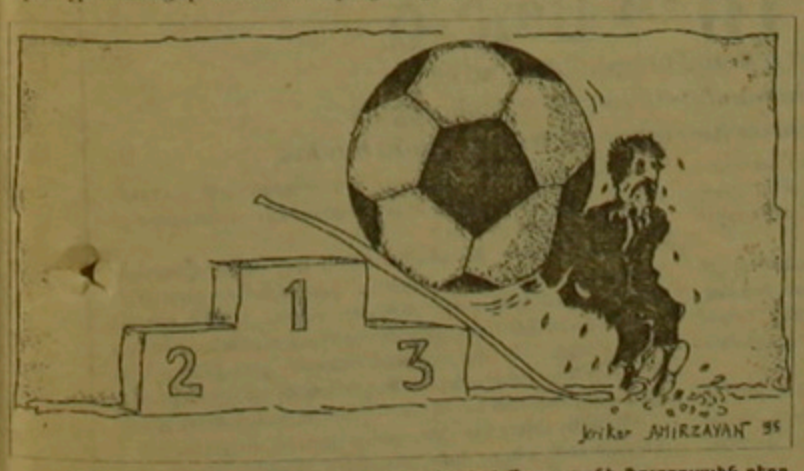

Ծաղր է Հայաստանի ֆուտբոլային բեռը

Հաջորդ հանդիպումը Իռլանդիան անցկացրեց Հայաստանի հետ: Ինչպես գրում է «Էվենինգ Մեսենջեր» եւ շարունակում. «Դարպասապահ Սորիարեսան այդ օրը իր 100-րդ հանդիպումն անցկացրեց Իռլանդիայի հավաքականում: Նա իր 101-րդ կապը կունենա Իռլանդիայում. հունիսի 7-ին նա դարձյալ Հայաստանի հավաքականի հետ խաղում»: Թերթը նաեւ նկատ է տալիս, որ Հայաստան-Իռլանդիա խաղից եւ անցդարձին Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի 3-0 հաշվով հաղթանակին:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ֆիդել Կաստրոն սպորտի սիրահար

Կուբայի նախագահ Ֆիդել Կաստրոն սիրում է սպորտը: Բայց նա միշտ արգելում էր միջազգային մրցումների ժամանակ օտար մարզական նավերի մուտը կղզի: Վերջերս Կաստրոն այնուամենայնիվ թույլատրեց, որ Կուբա մտնեն 6,50 մ երկարության մարզական առագաստանավերը:

Բլոխինին ծեծեցին

Հունաստանի «Իոնիկոս» թիմի երկու ղագուները զայրացել էին իրենց սիրելի թիմի հերթական պարտությունից, որի պատճառով թիմը նահանջելու է երկրորդ դիվիզիոն: Ֆուտբոլասերները փոդոցում հետամղեցին թիմի դխավոր մարզիչ, նախկին ԽՍՀՄ ոմբարկու, ուկրաինացի Օլեգ Բլոխինին եւ նրան ծեծին ծեծերով ու ոտերով: Բլոխինն իր կյանքը փրկեց՝ բարձրանալով բենզինի լցակայանի մի խանութում: Հաջորդ մրցաբաժնում «Իոնիկոս» թիմում Բլոխինի մնալը հարցականի տակ է:

Պելեն մեղադրում է

Բրազիլիայի մարզական նախարար, Ֆուտբոլի արեա Պելեն շարունակում է ոգնել իր նախկին հայտարարություններ, որ Բրազիլիայի առաջնության խաղերում կաբառակերության դեպքերը հաճախակի են:

Չեմպիոնի մահը

Մրցավար Ֆրանչեսկո Սաստուին, որը 1930 թ. աշխարհի չեմպիոն Ուրուգվայի հավաքականի կենդանի մնացած վերջին ներկայացուցիչն էր, մահացավ 92 տարեկան հասակում: Սաստուին որոշել սիմոնալ ֆուտբոլին հրաժեշտ էր տվել 1946 թվականին, հանձն առնելով երեք տասող մրցավարների պարտաստումը:

ՍՊԵՏԱԿՊՈՒՄ

Ֆեդերացիայի ղեկավարների համար դժոխքի տոմսակները պատվիրված են

Վատիկանում. Աստվածային այս հաստատում հոգեւորականներն Իտալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարներին խոստացել են դժոխքի տոմսակներ: Observatore Romano հայտնի պատճառաբերը մեծ աղմուկ է բարձրացրել այն բանի համար, որ Իտալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան բույլատրել է մի «Սուրբ ուրբաթ» օր Բերգամո հաղթում Իտալիայի 2-րդ դիվիզիոնի առաջնության խաղ կայանա «Ատալանտա» եւ «Ուդինեզե» թիմերի միջեւ: «Անհանդուրժելի է, ու կաթոլիկների համար այս ամենասուրբ օրը, երբ Հիսուս Քրիստոս խաչվեց, երկրի ֆուտբոլային ղեկավարներն արտոնեն ֆուտբոլային ոեւէ խաղ, գրում է Հռոմի բերթը եւ ավելացնում. «Անցյալում այս օրը հարգվում էր նույնիսկ ոչ հավատացյալների կողմից, ոչ մի ուրախություն չէր կազմակերպվում երկրում եւ հեռուստատեսությունն էլ հրաժարվում էր հաղորդումներ էր տալիս: Բայց ֆուտբոլը, որը հիմնվել է հայհոյանքների, ծեծերի ու անօրինության դեղերի վրա, ուզում է այս ձևով ճնշում գործադրել հոգեւորական կյանքի վրա, որն անընդունելի է»: Իսկ հանդուրժելի՞ է արդյոք, որ Վատիկանի կղերականներն այսպես հարձակվեն ֆուտբոլի վրա, չէ՞ որ աշխարհի տարբեր ծայրերում, «Սուրբ ուրբաթ» օրերին հազարավոր մարզական միջոցառումներ են կազմակերպվում, որոնք դեմ են կրոնի սկզբունքներին եւ Աստծուն: Ինչո՞ւ այսպես հարմարվել ֆուտբոլին: Մի՞թե Վատիկանն ուզում է այսպես պատժել այն բանի համար, որ գնալով կորցնում է իր ազդեցությունը: Ընդունի պետք է հարգել նաեւ պատասխանել: Բայց դրանց կողքին պետք է հարգվի նաեւ ֆուտբոլը, որը նույնպես պատասխանել է:

Բանիը վարում է
ՄԻՐԵՆ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Գների հերթական իջեցում է կատարում

«ԿՈԲՐԱ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ,

որը Ձեզ մշտապես առաջարկում է բարձրակարգ վարելաձև:
Փոխանցումային վճարումը Դուք կարող եք գնել՝

դիզվառելի. 1 լ՝ 85 դրամ:

50 հազար լ եւ ավելի ֆանակությունների գնման դեպքում կիրառվում են զեղչեր:
Ընկերությունն առաջարկում է նաեւ գաջ՝ անսահմանափակ ֆանակությամբ:
Ձեր վստահությունը հաջող գործարքի հիմնաքարն է:
Շտապեք «Կոբրա»

**Հասցեն՝ Բաղրամյան-30,
հեռաձայներ 22-81-86, 22-02-74:**

ԲՐԱԲԻՈՆ ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ

«ԲՐԱԲԻՈՆ ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ» ՖԻՐՄԱՆ ՄԱՅԻՍԻ 1-ԻՆ ՕՊԵՐԱՅԻ ԵՎ ԲԱԼԵՏԻ ԹԱՏՐՈՆԻ ՄԵՋ ԴԱՇԻՆՈՒՄ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ Է

«ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՁԱՂԻԿՆԵՐ»

ՄՐՑՈՒՅԹ-ՓԱՌԱՏՈՆ: ԿՄԱՍՆԱԿՑԵՆ

ԻՍՐԱՅԵԼԻ, ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ, ՍԵՐԲԻԱՅԻ, ԽՈՐՎԱԹԻԱՅԻ, ԱԲԽԱԶԻԱՅԻ, ՎՐԱՍՏԱՆԻ, ՉԵՉՆԻԱՅԻ, ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ, ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ:
ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԱՆՐԱՃԱՆԱՉ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԻ ԵՒՈՒՅԹՆԵՐԻՆ ԵՎ ՁԱՂԿԱՀԱՐԴԱՐՆԵՐԻ ՅՈՒՐԱՀԱՏՈՒԿ ՄՐՑՈՒՅԹԻՆ ԿՀԱՋՈՐԴԻ ՁԱՂԿԱՅԻՆ ԷԿՕՈՏԻԿ ԴԻՄԱԿԱՀԱՆԴԵՍԸ:

BRABION FLORA SERVICE

ՍՓՅՈՒՌ

տեղեկատու

- արվճար տեղեկություններ ձեռնարկությունների *առաջարկի եւ պահանջարկի* մասին հեռախոսով.
- պարբերաբար վերահրատարակվող «*Հայաստանի ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների տեղեկագիրք*».
- գովազդի նոր եւ ամենաարդյունավետ միջոց *նոյնակային գովազդ*. այսինքն գովազդային տեսքի անմիջական հաղորդում ձեր պոտենցիալ պարվիրատուին:

Զանգահարել՝ 58 91 67, 58 13 61

ՈՎ ՓՆՏՐՈՒՄ Է, ՆԱ ԿԳՏՆԻ ՄԵՐ ՕԳՆՈՒԹՅԱՄԲ

ՀԱՅԿԱՆԴՈՒԽՍԸ

մայիսի 1-ին, ժ. 13-ին Ա. գաստրյան հրապարակ է հրավիրում բոլոր բանկային ու նախկին խնայդրամարկղային տուժած ավանդատուներին, սննկացած մատիտրականներին, կարիճի հարկադրանքից «վախչերային» վարձատիկ տուժածներին, ոչ անվտանգ մեղքով սննկացածներին, ազգի բախտով մտահոգված բոլոր հաղարացիներին:

Հայկանդախտ կոտակցության Ազգային բյուրո

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Չորս սենյականոց տուն տնամերձ հողամասով (200 մ) եւ օժանդակ կառույցներով: Հասցեն՝ Քանաքեռ, Կամոյի փող., 1 նր. բանցի թիվ 12 (անմիջապես Քանաքեռի սկիզբը), Հեռ.՝ 285873

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պահանջվում է երեխ սենյականոց բնակարան կամ առանձնատուն բոլոր հարմարություններով եւ ավտոտնակով: Զանգահարել՝ 581791

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

«ԺԻԳՈՒԼԻ» մակնիշի ավտոմեքենա՝ արտադրված 1985 թվից հետո: Զանգահարել՝ 530434, 530428

ԼՈՒՆԱԲՎԵԼ Է

«Պոլիմեր-01» լրիվ պատասխանատվությամբ ընկերությունը:

ԵՎԱ

«ԵՎԱ» ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է ձեզ 15-25 ամսյա դասընթացների հետեւյալ մասնագիտությունների գծով

- Համակարգչային ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա հետեւյալ բաժիններում.
  - օֆերատորական գործ (MS DOS, NORTON, WINDOWS. տեքստային եւ գրաֆիկային խմբագրիչներ)
  - տվյալների բազաներ
  - ծրագրավորման լեզուներ
- Անգլերեն լեզու
- Բանկային գործ եւ համակարգիչների կիրառումը բանկերում
- Հաշվապահության եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ
- Կոմպետիկա եւ էռիլյացիա
- Մերսում (մասսաժ)
- Վարսավիրություն

Ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով:
Ընդունելությունը՝ ամեն օր, ժ. 11.00 ից 17.00 ր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:
Հասցեն՝ Սարյան 4 (Մ. Սարյանի տուն թանգարանի դիմաց)
Հեռ. 58 21 22 (ժ. 11.00 ից 17.00 ր) եւ 58 58 71 (շաբաթօրյա):

ՀԱՄԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՑԱՆՑ

ARMINCO

համակարգչային ցանցը

Ձեզ հնարավորություն է տալիս ինֆորմացիա փոխանակել 20 միլիոնից ավելի՝
INTERNET, BITNET, Compuserve, MCI-mail, AMERICA-ONLINE, SPRINT, AT&T
եւ շատ այլ ցանցերի օգտվողների հետ:

ARMINCO-ն

առաջինը է հուսալի կապ
RELCOM, IASNET, SOVAM-TELEPORT ROSPAC
եւ նախկին ԽՍՀՄ մնացած բոլոր ցանցերի հետ:

Ձեր էլեկտրոնային նամակը, ֆաքսը, տելեքսը, հեռատիպը կհասցվի մեր մոլորակի ցանկացած կետ մի քանի րոպեում՝ առանց աղավաղումների:

ARMINCO – Հայաստանում INTERNET-ի ոլորտում գործող միակ ներկայացուցիչ
– SOVAM-TELEPORT-ի մասնաճյուղ
– IASNET-ROSPAC ցանցի ռեգիոնալ կենտրոն Հայաստանում

Մեր հասցեն՝
Իսահակյան փ. 28, 3 հարկ, հեռ.՝ 52.63.26,
ֆաքս.՝ 28.50.82, e-mail՝ support arminco. com

«ՕՐՈՐ» ՍՊԸ-Ն

առաջին անգամ կազմակերպում է
«Հայկուհի» եւ «Արմենուհի» վճարովի դասընթացներ
Հայաստանի Հանրապետության օրիորդների եւ կանանց համար

«Հայկուհին» առաջարկում է իր օգնությունը գործով ծանրաբեռնված ծնողներին եւ նրանց դուստրերին առօրյայում անհրաժեշտ գիտելիներ, գործնական ունակություններ (տես հավելված) ձեռք բերելու գործում:

«Հայկուհիում» դասավանդող մասնագետները կարճ ժամկետում կհաղորդեն իրենց սաներին այնպիսի ծավալի գիտելիներ, որոնց ինքնուրույն ձեռք բերումը կտեւի երկար տարիներ: Ընդունելության սահմանափակումները նվազագույն են: Ուսման ժամկետը երեք ամիս:

«Հայկուհի» դասընթացի ուսումնական առարկաների ցանկը կլրացնեն օտար լեզուները (անգլ., ռուսկ.) համակարգիչները (կոմպյուտերների) կիրառությունը եւ գործնական ընթման հմտությունը:

«Արմենուհի» դասընթացը նոյնպես նախատեսված է ընտանական հարաբերությունների ոլորտներում աշխատելու գիտելիներ ձեռք բերելուն:

«Արմենուհում» ուսանողուհիները կստանան դիպլոմներ եւ միջազգային կարգի հատուկ վկայականներ (սերտիֆիկատներ): Նրանցից լավագույնները «Օրոր» ՍՊԸ-ի կողմից կերաբաժանվեն համատեղ ձեռնարկություններում աշխատելու համար: Մեր կրթօջախում ստացած գիտելիքները կօգնեն Ձեզ հաջողությամբ հանդուրժակել արտասահմանցի գործակիցների հետ եւ հետո եւ նրա սահմաններից դուրս:

«Արմենուհիում» ընդունելությունը մրցութային է, ունկնդիրների թիվը սահմանափակ: Ուսման ժամկետը 6 ամիս:

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ԿՏՈՒՔ ԴԵՐԻ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ ՕՐԵՑՕՐ ԱՃՈՒՄ Է ՅՈՒՇԱՆՔ

Գործնական պարապմունքներ
- Խոսի վարի
- Կենցաղային վարվելակերպ
- Սպասարկում
- Քայլվագր. կենցաղի
- Շատ բուժօգնություն

Տեսական դասընթացներ
- Հայկական ծեսեր, ավանդույթներ եւ տոներ
- Աշխարհի ժողովուրդների սովորույթները
- Բնակարանի, կացարանի ներին ձեւավորում
- Նորածնություն, տարազ
- Հագուստ, պիտույքներ, դարպասներ
- Ընտանիքի տնտեսավորություն
- Ընտանեկան իրավունք
- Դիվանագիտական վարվելակերպ (պրոտոկոլ)
- Կենդանիները բնակարանում
- Տնաբույսեր, ծաղկեփնջեր

Տատոկ դասընթացներ
- Ընտանեկան կյանքի բարոյագիտություն եւ հոգեբանություն
- Սեռաբանություն
- Կոսմետիկա (գեղարարություն)
- Հիգիենա
- Սնունդ

Իրավաբանական եւ մասնագիտական անձանց հայերը ընդունվում են հետեւյալ հասցեներով՝ երեւան 10, ԱՍ 366: Տեղեկատու հեռախոս՝ 58-49-44:
«Օրոր» կօգնի Ձեզ դահպանել ազգային ինքնությունը եւ լինել ժամանակակից:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Պատվեր թիվ 65. Տպիչ 69149. Տպաքանակ 1831 Տպագրված է տպագրության 28. 04. 1995 Գինը 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@